

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.I.20.352/2018/13. szám

A Debreceni Ítéltábla a Dr. Juhász Ildikó Ügyvédi Iroda (címe, ügyintéző: dr. Juhász Ildikó ügyvéd) által képviselt I.rendű felperes neve (címe) I. rendű és II.rendű felperes neve (címe) II. rendű felpereseknek - a Megyesi és Pápai Ügyvédi Iroda (címe, ügyintéző: dr. Megyesi Melinda ügyvéd) által képviselt alperes neve (címe) alperes ellen személyiségi jog megsértése miatt indított perében az Egri Törvényszék 12.P.20.359/2014/229. számú ítélete ellen a felperesek részéről 232. sorszám alatt benyújtott fellebbezés és az alperes Pf. 4. sorszám alatti csatlakozó fellebbezése folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, a fellebbezett részét részben megváltoztatja és szövegezésében pontosítja.

Megállapítja, hogy az alperes megsértette az I. rendű felperes emberi méltóságát azzal, hogy a 2009-ben megjelent „**Á**” című könyvének 155. oldalán „baromnak”, 158. oldalán pedig „ágytálnak” nevezte az I. rendű felperest, továbbá megsértette az I. rendű felperes jóhírnevét azzal, hogy a 2014 nyarán kör-email formájában közzétett **H. h.** című írásában valótlanul állította: az I. rendű felperes elvitette magát a Grand Canyonba. Az alperest a további jogsértéstől eltiltja és kötelezi, hogy 15 nap alatt fizessen meg az I. rendű felperesnek 400 000 (négysszázezer) forintot. Az I. rendű felperes fellebbezéssel érintett keresetét ezt meghaladóan elutasítja.

Megállapítja, hogy az alperes megsértette a II. rendű felperes emberi méltóságát azzal, hogy a 2014 nyarán kör-email formájában közzétett **H. h.** című írásában „agg arának” nevezte őt, továbbá megsértette a II. rendű felperes becsületét azzal, hogy ugyanezen írásában úgy fogalmazott: „**V**, a vad duhaj **F** is ott lebzselt legénye oldalán ékszerait mutogatva a **B** birodalomban.” Az alperest a további jogsértéstől eltiltja és kötelezi, hogy 15 nap alatt fizessen meg a II. rendű felperesnek 400 000 (négysszázezer) forintot. A II. rendű felperes fellebbezéssel érintett keresetét ezt meghaladóan elutasítja.

Megállapítja, hogy az I. rendű felperes megsértette az alperes jóhírnevét azzal, hogy az interneten közzétett „Egy ítélet margójára - avagy **B m.**” című írásában valótlanul állította: az alperest **B G** honorálta azért, hogy valótlanosságokat terjesszen róla az interneten. Megsértette az alperes becsületét azzal, hogy az interneten közzétett „**L. Zs.** levitézlett hordószónoknak és a ripacs (álomfejtegető) alperes neve-nak” című írásában úgy fogalmazott: az alperes „maniért vagy más juttatásokért minden piszkos munkára kapható.” Megsértette az alperes emberi méltóságát azzal, hogy a 3. sorszámú előkészítő iratban az alperest úgy jellemezte: „pszichikai kezelésre szoruló személy”, „minden állítása zavart elméjének a terméke,” továbbá azzal is, hogy az interneten közzétett „**A...**” című írásban úgy fogalmazott: az alperes „abnormális állapota tovább romlott,” „szétmállott szürkeállománya,” „zárt **oszályra** is kérhet beutalót,” „bomlott agya mindenre képes,” „elmeháborodott, soha nem fogja elismerni a betegségét, így volt ezzel Sztálin, Hitler vagy

Néró császár is," továbbá „az sem lenne szégyen (...), ha esetleg spermabankból fejlődött volna ki, így ha valakit sérteget vagy igaztalanul vádol, legalább elküldheti önt a spermabankba, és nem kell csúnya (illetlen) szavakat használnia. ...nem a szülei (vagy a spermabank) tehet arról, **tisztes** nevét **Ara**, **P-re** vagy **Sz-re** változtatta...". Megsértette az alperes jóhírnevét azzal, hogy a 3. sorszámú beadványában valótlanul állította: az alperes „plagizálta Márait." Az I. rendű felperest a további jogsértéstől eltiltja, és kötelezi, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 800 000 (nyolcszázezer) forintot. Az alperes I. rendű felperessel szemben előterjesztett viszontkeresetének fellebbezett részét ezt meghaladóan elutasítja.

Megállapítja, hogy a II. rendű felperes megsértette az alperes emberi méltóságát azzal, hogy a 12.P.20.359/2014/83/F/1. számú beadványában azt írta az alperesről: „Nem ártana, ha elmeorvosi vizsgálatot venne igénybe. Ha egy ilyen vizsgálat negatív eredménnyel zárulna, akkor ez lenne orvosi működésemben felállított diagnózisom egyetlen, első hibája." Megsértette az alperes emberi méltóságát azzal is, hogy a 100. sorszámú beadványában az alperesre utalva úgy fogalmazott: „...az orvosok szerint nemcsak a vesebaj (...) normálistól eltérő szimptómája utalhat kezdeti vagy akut betegségekre, hanem a paranoiás jellegű (agybéli) jelenségek is. Ezeket ép(p) úgy nem kell szégyellni, mint a hasnyálmirigy-gyulladást és nem kell megsértődni a figyelmeztetésért, különös tekintettel arra, hogy ezt a betegséget az érintettek zöme jól tudja titkolni (gondoljunk csak Sztálinra, Hitlerre, az őrült római császárokra)...." Kötelezi a II. rendű felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 200 000 (kétszázezer) forintot. Az alperes II. rendű felperessel szemben előterjesztett viszontkeresetének fellebbezett részét ezt meghaladóan elutasítja.

Megállapítja, hogy az elsőfokú és másodfokú eljárás során általuk előlegezett perköltséget a felek maguk viselik.

Az I. rendű felperest 231 600 (kétszázharmincegyezer-hatszáz) forint elsőfokú és 200 000 (kétszázezer) forint másodfokú, a II. rendű felperest 81 000 (nyolcvanegyezer) forint elsőfokú és 87 500 (nyolcvanhétezer-ötszáz) forint másodfokú, az alperest pedig 312 600 (háromszáztizenkétezer-hatszáz) forint elsőfokú és 287 500 (kétszáznyolcvanhétezer-ötszáz) forint másodfokú eljárási illeték állam részére, külön felhívásra történő megfizetésére kötelezi.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

Az I. rendű felperes a nyugdíjazásáig a **MN-ben** teljesített szolgálatot, műszaki területen vezető beosztásokat is betöltött, emellett rádiótechnikai szakterületen a.... Katonai Akadémia egyetemi tanára és a **Y** tagja lett. Közéleti témában több könyve és publicisztikája is megjelent, az egyikben, amelyet **T** címen tett közzé, az Egyesült Államokban élő **B G** 1956-os forradalom és szabadságharc idején játszott forradalmi tevékenységének hitelességét kérdőjelezte meg.

A II. rendű felperes az I. rendű felperes felesége, aki a nyugdíjazásáig orvosként dolgozott, közéleti szerepet nem vállalt.

Az alperes színművész és színházigazgató, az **x-i** közélet ismert alakja. Könyveiben és filmjeiben kiemelten foglalkozott az 1956-os forradalom és szabadságharc eseményeivel, valamint az emigrációban élő magyarok életével. Irodalmi estjeivel rendszeresen fellépett az Egyesült Államokban és Kanadában, az emigráció egyes tagjaival, köztük az I. rendű felperes által bírált **B G-val** is jó kapcsolatot ápolt.

Az alperes mind a 2006-ban megjelent „És leszen”, mind pedig a 2009-es „**Á**” című könyveiben kritikával illette az I. rendű felperes életútját, hitelességét és a **B G** 1956-os szerepével kapcsolatos állásfoglalásának helyességét. Ezeket a könyveket magánkiadásban, néhány száz példányban terjesztette, főként az emigráció körében. Emiatt az alperes és az I. rendű felperes között - egyre durvuló hangnemben - nyilvános vita alakult ki, amelynek során az I. rendű felperes a saját álláspontját több, interneten és kör-email formájában terjesztett írásában, az alperes pedig az általa készített és szintén kör-emailként terjesztett „**H. h.**” című folyóiratban fejtette ki.

Az I. rendű felperes a keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes megsértette a személyiségi jogait az alábbi kijelentésekkel:

- 1.) „**b**-ból már doktorit írhatnék megint” („És leszen” című könyv 131. oldala);
- 2.) „Ki lehet ez az aggódó Busch (**b**)...ki ő valójában? **B**-bab, **b**-rózsa, **b**-tanya, **b**-ugró, vagy csak szerény egyszerűséggel **B**, az **I.**” („És leszen” című könyv 131. oldala);
- 3.) „Ő a Thermophülai púpos kis sértettje, aki eldönti a 300 spártai sorsát, mocskos kis árulásával?” („És leszen” című könyv 131. oldala);
- 4.) „6 évnyi leningrádi boldog bolsevik lubickolás” („És leszen” című könyv 132. oldala);
- 5.) „Siheder, lobogó hajjal **M** leigázásában segítő kezet nyújt.” („És leszen” című könyv 132. oldala);
- 6.) „I.rendű felperes neve barátait vette célba és mocskos, alantas módon, előre kitervelt szándékkal árulja őket.” („És leszen” című könyv 132. oldala);
- 7.) „Ólunkból, a nemzeti akolból mi is kimászik ki. És milyen az alom, amiről felállt a barom. Vagy az ember, vagy aki éppen hogy embernek nevezi magát. Lehet, hogy az is. De milyen ember az, aki csak belepiszkít a vályúba, az **asztalra**, ahonnan zabált.” („**Á**” című könyv 155. oldala);
- 8.) „Megfizettél valóban több teljes amerikai körutat egy kristályvázával, amit az orosz idők polcairól is leemelhetnél már korábban?” („**Á**” című könyv 158. oldala);
- 9.) „Miután kiderült, mielőtt beborult, hogy **bbab**, **brózs**a.” („**Á**” című könyv 159. oldala);
- 10.) „Nevezett **B** rózsza, **b**-bab, **b**-ugrató...” („**Á**” című könyv 160. oldala);
- 11.) „Ő az elvtársi trágyadombon...de ne trágyázz abba a tálba, ahonnan szalonnáztál. Ágytál.” („**Á**” című könyv 161. oldala);
- 12.) A „**B**. Központi Elmeorvos Intézet.” című vers („**Á**” című könyv 162. oldala);
- 13-15.) „A szovjet gyorsan célba ért, rajta a **b**”, (...) „megörökítem versemen herélt nevét, s **B** mond, mint kis vakond” (...) ha örül diktátor **B** úr, hogy nyelve még messzebbre nyúl...” (2014 nyarán közzétett **H. H.**);
- 16.) „elárulta a hazáját” (22/A. sorszám alatti előkészítő irat);
- 17-25. „kis vakond”, „nagyon hitvány”, „aki leverte hazán épített karriert”, „elvitette magát a Grand Canyonba”, „pénzt kapott, hogy könyvét kiadhassa”, „jellemgyenge ugró-**b**”, „az elvtársi **aszal** morzsáira leső”, „**b**, ugró handa-banda”, „felesége (legényének).” (2014 nyarán közzétett **H. H.**).

Az I. rendű felperes kérte az alperes eltiltását a további jogsértéstől, valamint az alperes kötelezését 3 000 000 Ft nem vagyoni kártérítés és sérelemdíj megfizetésére.

A II. rendű felperes a keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes megsértette a személyiségi jogait az alábbi kijelentésekkel:

- 1.) „Az első ütközőpont a felesége neve, akit **F V-nak** hívnak. Nem **F-el!**” („És leszen” című könyv 131. oldala);
- 2.) „Ha barát **F**, akkor frank. **Fel**, akkor **F** kell. És ez így frankó.” („És leszen” című könyv 134. oldala);
- 3.) „Mit szól ehhez a hárijancsis szerephez a drága kis feleséged, (Ó, az a moszkvai sikk!), az orvosdoktor, a **V**, a **F**. Frankó, nem, **I** bá'?” („**Á**” című könyv 156. oldala)
- 4.) „Csak ne vesd szememre ismét, ha frank módra házasítalak össze (no, nem **V-val**, de Veronával - itt mérik a legjobb rozékat) szóval nem **V-val**, hanem Veronával.” („**Á**” című könyv 160. oldala);
- 5.) „...**B I-t**, kitartva **V**, ala **F** oldalán. Ez lehetne **V F** naplója is, de csak **b**-ugró-handa-banda.” (2014 nyarán közzétett **H. h.**);
- 6.) „**V**, a vad duhaj **F** is ott lebzsel legénye oldalán ékszerait mutogatva a **B** birodalomban. **V**, az egyszerű asszonyka, a kórházi nővérke.” (2014 nyarán közzétett **H. h.**);
- 7-13. „agg ara”, „**V**, ala **F**”, „**V**, a vad duhaj **F**”, „legénye (férje) oldalán lebzselő”, „ékszerait mutogató”, „egyszerű asszonyka”, „kórházi nővérke” (2014 nyarán közzétett **H. h.**).

A II. rendű felperes is kérte az alperes eltiltását a további jogsértéstől, valamint az alperes kötelezését 1 500 000 Ft nem vagyoni kártérítés és sérelemdíj megfizetésére.

Az alperes az I. rendű felperessel szemben előterjesztett viszontkeresetében annak megállapítását kérte, hogy az I. rendű felperes megsértette a személyiségi jogait az alábbi kijelentésekkel:

- 1.) „Elvállalta (jó sarzsiért) ezt a vádaskodó szerepet.” (3. sorszámú beadvány);
- 2.) „Az információit **B G-től** és **Sz. R-től** kapta (...) mindezt az informátoraiktól kapott pénzért tette.” (3. sorszámú beadvány);
- 3.) „**B** hazugságainak „farvizén” bókászott (...) alperes neve is, akik átvették a hazugságait és bátran terjesztették azokat. Bizonyos értelemben - most - ők is érintve érezhetik magukat **B** leleplezésében, hiszen cinkosként és „mitfárerként” kalákában kotyvaszták **B** hazugságait, vádaskodásait és másokat lejárató akcióit.” (...) „**Sz-t** pedig **B** honorálta anyagilag, hogy bárgyú valótlanosságokat terjesszen rólam az Interneten.” („Egy ítélet margójára - avagy **B** meztelen” című írás);
- 4.) „maniért vagy más juttatásokért, minden piszkos munkára kapható.” („**L. Zs.** levitézlett lett hordószónoknak és a ripacs (álomfejtegető) alperes neve-nak” című írás);
- 5.) „az anyatejjel szívhatta magába azokat a bolsevik módszereket, melyekkel emberek millióit tették tönkre.” („**L. Zs.** levitézlett lett hordószónoknak és a ripacs (álomfejtegető) alperes neve-nak” című írás);
- 6.) „pszichiátriai kezelésre szoruló személy (...) minden állítása zavart elméjének a terméke...” (3. sorszámú beadvány)
- 7-11.) „abnormális állapota rohamosan romlott”, „szétmállott szürkeállománya”, „zárt osztályra is kérhet beutalót”, „bomlott agya mindenre képes”, „elmeháborodott, soha nem fogja elismerni a betegségét, így volt ezzel Sztálin, Hitler vagy Néró császár is.” („**A...**” című írás)
- 12.) „Egy karalábéhoz hasonló IQ-val rendelkezik.” (3. sorszámú beadvány);

- 13.) „Stromfeld éppolyan tömeggyilkos volt, mint **Sz.**” (3. sorszámú beadvány);
- 14-15.) „logikája és felfogóképessége a kétnapos kacsacsőrű emlőse (...) zavart állapotában összetévesz **Sz** barátjával” „ittthon kellene kutakodni „**e**-város bolondjának”, nem Leningrádban!” („A bolsevik bojkott - S.Ó.S. hering módra” című írás margójára” címmel közzétett cikk);
- 16-18.) „Alattomos, senkiházi, aljas, személy”, „csendőrpertut alkalmazó, ágytálazó Sziki”, „véres mocskokban tapodott **Sz**” (3. sorszámú beadvány);
- 19.) „**tiszt**ázatlan szájú, perverz gondolatai vannak...” („**L. Zs.** levitézlett lett hordószónoknak és a ripacs (álomfejtegető) alperes nevenak” című írás);
- 20.) „tipikus, gyáva bolsevik gondolkozása hányingert keltő, módszere mindegyiknél primitívebb, rágalmazó és hazug infantilis, alsó tagozatos kisiskolás észjárása!” („**L. Zs.** levitézlett lett hordószónoknak és a ripacs (álomfejtegető) alperes neve-nak” című írás);
- 21.) „**Sz**-féle senkiknek (...) harmadosztályú kiskocsmai szintű, hazug személy.” (8. sorszámú beadvány);
- 22.) „alattomos, hazug és obszcén szerepet játszott (...) a csillagot is lehazudta az égről (...) jellemtelen, hazug” (8. sorszámú beadvány);
- 23.) „a hazugság megfeküdte a gyomrát, ezért öklendezte ki... a hazugság a génjeiben van” (119. sorszámú beadvány);
- 24.) **Ö. I.** című könyveiben hazugságok (valótlanságok)” (8. sorszámú beadvány);
- 25.) „jöttment, hazug, intrikus vitéz és lovag” (83. sorszámú beadvány);
- 26.) „alperes neve kedvenc hazudozójuk (...) mocskolódó, semmit sem volt képes produkálni” („Észrevételek a „**tisztelt**” megszólításra érdemtelen **K. J.** levelére” című írás);
- 27.) „Jellemtelen, hazug... aljas hazudozó” („**A...**” című írás);
- 28.) „Fröcskölődő, tudatlan bábjátékos” („**A...**” című írás);
- 29.) „h. **Sz** (hazug **Sz**)” („A lovag, vitéz, hazug **Sz** elvtársnak és címlistáján szereplő olvasóinak” című írás);
- 30.) „levitézlett ripacs, színész, mivel a világot jelentő deszkákra nem tudott felkapaszkodni és más értelmes elfoglaltságot sem talált magának” („A bolsevik bojkott - S.Ó.S. hering módra” című írás margójára” címmel közzétett cikk);
- 31.) „szánalmas és csapnivaló (primitív) műsorai (...) irománya primitív legócskább iromány” („**L. Zs.** levitézlett lett hordószónoknak és a ripacs (álomfejtegető) alperes neve-nak” című írás);
- 32.) „Aljas, gügye, trágár művei” (83. sorszámú beadvány);
- 33.) „primitív írások terjesztésével foglalkozik” (8. sorszámú beadvány);
- 34.) „ripacs (hőzöngő) színész (...) utcai ordibáló, pojjácává vált utcahős” („**A...**” című írás);
- 35.) „a világot jelentő deszkára sem képes felkapaszkodni, pedig fillérekért lehetett venni egy felmosó vödröt és egy súrolókefét” („**A...**” című írás);
- 36.) „E. város közismert bolondja, bohóca és hordószónoka (...) vicsorog mint a kóbor eb az utcán.” („**A...**” című írás);
- 37.) „kikopott a szakmából, az embereket tekinti bábuknak” (100. sorszámú beadvány);
- 38.) „Az e-mail címemre sorozatosan küldözgetett becsületsértő anyagokat, ezeket széles körben terjesztette az interneten (...) Metapédia segítségével is terjesztette, ezzel több tízezer vagy százezer olvasó előtt lejáratta a személyemet és a feleségem személyét.” (3. sorszámú beadvány);
- 39.) „**P** e-mail címen küldözgette hazugságait” (8. sorszámú beadvány);
- 40.) „alkohol vagy narkó nélkül ennyire nem lehet összekeverni a dolgokat, és nem lehet hülyének nézni az olvasókat” („Recenzió vitéz, lovag alperes neve **Á** c. könyvének nyolcadik fejezetéről” című írás);

- 41.) „...**Sz** elvtárs esze ténylegesen megállt volna, mert ami nincsen az megállni sem képes" („Recenzió vitéz, lovag alperes neve **Á** c. könyvének nyolcadik fejezetéről" című írás);
- 42.) „ha esetleg spermabankból fejlődött volna ki (...) nem a szülei (vagy a spermabank) tehet arról, **tisztes** nevüket **A**-ra, **P-re** vagy **Sz-re** változtatta" („**A**..." című írás);
- 43.) „kemény drogot fogyasztott" („**L. Zs.** levitézlett lett hordószónoknak és a ripacs (álomfejtegető) alperes neve-nak" című írás);
- 44.) „...plagizálta Márait" (3. sorszámú beadvány);
- 45.) „végig kalapozta, (végig koldulta) az USA-ban lévő emigrációt" („**L. Zs.** levitézlett lett hordószónoknak és a ripacs (álomfejtegető) alperes nevenak" című írás);
- 46.) „aki hazudik, az lop is!" („A lovag, vitéz, hazug **Sz** elvtársnak és címlistáján szereplő olvasóinak" című írás);
- 47.) „az alperes a könyve kiadásához lopott (...) alaposan gyanúsítható, sokat tud lopni hozzátartozóitól" (66. sorszámú beadvány);
- 48.) „minden nyilatkozatában hazug, csaló vagy provokátor, gúnyolódó, trágárkodó, haszonleső" (85. sorszámú beadvány);
- 49.) „szarka tulajdonságokkal rendelkezik, többszörös tolvaj" (100. sorszámú beadvány);
- 50.) „titokban ott leselkedett vagy szaglászott **B** háza körül" (119. sorszámú beadvány);
- 51.) „nagyon jártas az üzleti lopások területén" (119. sorszámú beadvány);
- 52.) „az alperes két enyves kezével turkál a zsebemben" (119. sorszámú beadvány);
- 53.) „**Sz**-féle háziszarkák, tolvajok (...) az alperes két enyves kezével turkál a zsebemben" (199. sorszámú beadvány);
- 54.) „csalási szándékkal kerültek be mellékletei a bíróságra" (8. sorszámú beadvány);
- 55.) „rokonságát saját állítása szerint gyakran meglopta" (62. sorszámú beadvány);
56. „az lesz a vége az erőlködésnek, hogy nem a száján buggyan ki az emésztés végterméke, (mint az **Á** c. „művében"), hanem az alsónadrágját telíti meg." („A lovag, vitéz, hazug **Sz** elvtársnak és címlistáján szereplő olvasóinak" című írás).

Az alperes kérte a bíróságot, hogy tiltsa el az I. rendű felperest a további jogsértéstől, kötelezze a jogsértés abbahagyására és arra, hogy fizessen meg neki 4 720 000 Ft nem vagyoni kártérítést és sérelemdíjat.

Az alperes a II. rendű felperessel szemben előterjesztett viszontkeresetében annak megállapítását kérte, hogy a II. rendű felperes megsértette a személyiségi jogait az alábbi kijelentésekkel:

- 1.) „ ha találkozik **Sz**-vel, akkor kikaparja azt a savó szemeit" („Recenzió vitéz, lovag alperes neve **Á** c. könyvének nyolcadik fejezetéről" című írás);
- 2.) „foglalkozzon a saját ágyasával" („Recenzió vitéz, lovag alperes neve **Á** c. könyvének nyolcadik fejezetéről" című írás);
- 3.) „alattomos szándékkal elkövetett csalás" (83/F/1. sorszámú beadvány);
- 4.) „tegezze a bábit meg a meglopott rokonságát" (83/F/1. sorszámú beadvány);
- 5.) „rokonait se károsítsa meg enyves kezével" (83/F/1. sorszámú beadvány);
- 6.) „nem ártana, ha elmeorvosi vizsgálatot venne igénybe. Ha egy ilyen vizsgálat negatív eredménnyel zárulna, akkor ez lenne orvosi működésemben felállított diagnózisom egyetlen első hibája" (83/F/1. sorszámú beadvány);
- 7.) „paranoiás agybéli jelenség (...) mint Hitler, Sztálin, Szálasi és az őrült római császárok esetében" (100. sorszámú beadvány).

Az alperes viszontkeresete kiterjedt arra is, hogy a bíróság kötelezze a II. rendű felperest 1 200 000 Ft nem vagyoni kártérítés és sérelemdíj megfizetésére.

Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel támadott ítéletével megállapította, hogy az alperes megsértette az I. rendű felperes becsületét a 3., a jóhírnevét az 5., az emberi méltóságát és a becsületét a 7., a jóhírnevét és a becsületét a 8., az emberi méltóságát pedig a 14-15.) kijelentésekkel. Az alperest a további jogsértéstől eltiltotta és kötelezte őt arra, hogy fizessen meg az I. rendű felperesnek nem vagyoni kártérítés címén 400 000 Ft-ot, sérelemdíj címén pedig 100 000 Ft-ot. Az I. rendű felperes ezt meghaladó keresetét elutasította.

Megállapította, hogy az alperes megsértette a II. rendű felperes emberi méltóságát a 6. és 7.) kijelentésekkel, valamint az 5.) közlés azon részével, amely szerint „ez lehetne **V F** naplója is, de csak **b**-ugró-handa-banda.” Kötelezte az alperest arra, hogy fizessen meg a II. rendű felperes részére sérelemdíj címén 250 000 Ft-ot. A II. rendű felperes ezt meghaladó keresetét elutasította.

Megállapította, hogy az I. rendű felperes megsértette az alperes jóhírnevét a 2., 3., 38., 39., 43., 44., 46., 47., 51., 53. és 55.) kijelentésekkel, a becsületét a 4., 13., 16., 17., 23., 30., 34., 35., 49. és 54.) kijelentésekkel, az emberi méltóságát pedig a 6-11., 40-42., és 56.) kijelentésekkel. Az I. rendű felperest eltiltotta a további jogsértéstől, valamint kötelezte a jogsértés abbahagyására és arra, hogy fizessen meg az alperesnek sérelemdíj címén 2 000 000 Ft-ot. Az alperes I. rendű felperessel szemben benyújtott viszontkeresetét ezt meghaladóan elutasította.

Megállapította, hogy a II. rendű felperes megsértette az alperes becsületét a 4., az emberi méltóságát pedig a 6.) kijelentéssel, és kötelezte őt arra, hogy fizessen meg az alperesnek sérelemdíj címén 400 000 Ft-ot. Az alperes II- rendű felperessel szemben előterjesztett keresetét ezt meghaladóan elutasította.

Az I. rendű felperest 276 000 Ft, a II. rendű felperest 99 000 Ft, az alperest pedig 287 200 Ft le nem rótt illeték állam részére történő megfizetésére kötelezte.

A határozatának fellebbezett részét azzal indokolta, hogy az I. rendű felperes és az alperes is közéleti szereplők, így velük szemben tágabb volt véleménynyilvánítási szabadság, mint a közéleti szereptől távol maradó II. rendű felperes esetében. Utalt arra is, hogy **K. J.** vallomása alapján az I. rendű felperes és az alperes világlátása és politikai meggyőződése mindaddig közel állt egymáshoz, amíg az I. rendű felperes **B G** ellen nem fordult, a vitájuk és a rossz viszonyuk ebből eredt.

Az I. rendű felperes keresetének vizsgálata során azt állapította meg, hogy az 1., 2., 9. és 10.) kijelentések nem sértik az I. rendű felperes névviselési jogát, hiszen e jog nem magát a nevet, hanem a személy egyéniesítéséhez, mástól való megkülönböztetéséhez fűződő jogosultságát védi, amelyet az alperes tiszteletben tartott. Kifejtette, hogy e közlések nem jártak az I. rendű felperes emberi méltóságának és becsületének sérelmével sem, hiszen sértő tartalmat nem hordoznak, az alperes a művészi szabadság korlátait nem lépte át.

A 3.) kijelentés kapcsán azonban arra a következtetésre jutott, hogy az indokolatlanul sértő és megalázó véleménynyilvánításnak minősül, ezért alkalmas az I. rendű felperes becsületének a megsértésére.

Ezzel szemben a 4.) kijelentés nem sértett személyiségi jogot, hiszen az, hogy az alperes az I. rendű felperes leningrádi éveit „boldog bolsevik lubickolásnak” minősítette, nem öncélú sértegetés, e kritikát egy közszereplőnek el kell tűrnie.

Az 5.) kijelentést tényállításként értékelte, amelynek valóságtartalmát az alperes nem igazolta. Mivel pedig e tényállítás alkalmas volt az I. rendű felperes személyének negatív színben történő feltüntetésére, megállapította, hogy az sérti az ő jóhírnevét.

A 7.) kijelentést azért tekintette sértőnek az I. rendű felperes emberi méltóságára nézve, mert az öncélúan és igen durván kétségbe vonta az ő emberi mivoltát, erre pedig a művészi szabadság sem nyújtott lehetőséget.

A 8.) közlésről azt állapította meg, hogy egyszerre tényállítás és véleménynyilvánítás is volt, a tényállítás, azaz az I. rendű felperes által elkövetett lopás valóságtartalmát azonban az alperes nem bizonyította, az általa kinyilvánított vélemény pedig sértő, így e kijelentés mind a jóhírnév, mind pedig a becsület sérelmével járt.

Úgy ítélte meg, hogy a 11.) kijelentés és az ahhoz kapcsolódó 12.) vers sem sértő az I. rendű felperesre nézve, csupán sarkos, éles bírálatot tartalmaz azért, mert az I. rendű felperes - az alperes szerint érdemtelenül - felszólalhatott a szittyák kongresszusán. Ezt a kritikát pedig egy közszereplőnek tűrnie kell.

A 13-15.) kijelentések pontos szövegét az alperes által 135/A/3. alatt csatolt okirati bizonyíték alapján állapította meg, hiszen az I. rendű felperes maga is elismerte, hogy a **H. h.** általa csatolt példányának szövegén változtatásokat eszközölt. A szövegben foglalt vers kifogásolt részeit együttesen úgy értékelte, hogy az alperes öncélúan, indokolatlanul megaláztatásnak tette ki az I. rendű felperest, közvetetten kétségbe vonta az emberi mivoltát is, ezáltal megsértette az ő emberi méltóságát.

A 16.) közlés tekintetében arra a következtetésre jutott, hogy az nem sérti az I. rendű felperes személyiségi jogait, hiszen az alperes azon véleménye, hogy az I. rendű felperes „elárulta a hazáját”, az adott szövegkörnyezetben nem volt indokolatlanul sértő vagy megalázó.

A **H. h.** 135/A/3. alatti okirati bizonyíték alapján megállapított szövege a 17. és a 25.) kijelentéseket nem tartalmazta, a 18., 19., 22-24.) közlések pedig olyan sarkos véleménynyilvánítások, amelyek nem sértették meg a közszereplő I. rendű felperes személyiségi jogait. A 20.) kijelentés az elsőfokú ítélet szerint valós, a 21.) közlés pedig olyan tényállítás volt, amely még akkor sem minősül sértőnek, ha valótlan, így személyiségi jogsértés ezek kijelentésekkel sem valósult meg.

Az elsőfokú bíróság a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) hatályba lépése előtt elkövetett jogsértések esetében a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (1959. évi Ptk.) 84. §-a (1) bekezdésének b) pontja, az ezt követő jogsértések tekintetében pedig a Ptk. 2:51. §-a (1) bekezdésének b) pontja alapján eltiltotta az alperest

a további jogsértő magatartástól. Úgy ítélte meg, hogy az I. rendű felperes a Ptk. hatálybalépése előtt elkövetett jogsértések által okozott nem vagyoni hátrányok kiküszöbölése, illetve csökkentése érdekében 400 000 Ft nem vagyoni kártérítésre jogosult, az ezt meghaladó követelése azonban eltúlzott volt. A 13-15.) jogsértések után a Ptk. 2:52. §-a alapján járó sérelemdíjat pedig 100 000 Ft-ban határozta meg, ez állt ugyanis arányban a jogsérelem következményeivel és a jogsértő magatartás súlyával, az ezt meghaladó keresetet szintén elutasította.

A II. rendű felperes keresetének vizsgálata során azt állapította meg, hogy az 1-4.) kijelentések, valamint az 5.) közlés azon része, amelyben az alperes „**V** ala **F**nak” nevezte a II. rendű felperest, nem sértik a II. rendű felperes névviselési jogát, hiszen e jog nem magát a nevet, hanem a személy mástól való megkülönböztetéséhez fűződő jogosultságát védi, amelyet az alperes **tiszteletben** tartott. Kifejtette, hogy e közlések nem jártak a II. rendű felperes emberi méltóságának és becsületének sérelmével sem, hiszen sértő tartalmat nem hordoznak, az alperes a művészi szabadság korlátait nem lépte át.

Az 5.) közlés azon részét, amely szerint „ez lehetne **V F** naplója is, de csak **b**-ugró-handa-banda”, valamint a 6. és a 7.) kijelentést azonban akként minősítette, hogy azok sértik a II. rendű felperes emberi méltóságát, hiszen öncélú és indokolatlan megaláztatásnak teszik ki őt. Utalt rá, hogy a 8-11.) kijelentéseket az 5-7.) közlések körében már értékelte, a **H. h.** 135/A/3. sorszámú okirati bizonyíték alapján megállapított szövege pedig a 12. és 13.) közléseket nem tartalmazza, így ebben a körben a II. rendű felperes keresete nem volt alapos.

Elutasította a II. rendű felperes azon keresetét is, amely az alperes jogsértéstől történő eltiltására irányult, kifejtette ugyanis, hogy a II. rendű felperest a férje és az alperes között kialakult vita csak közvetetten érinti. Úgy ítélte meg, hogy a II. rendű felperest a Ptk. hatálybalépése után elkövetett jogsértések folytán 250 000 Ft sérelemdíj illeti meg, ennél nagyobb összeg azért nem volt indokolt, mert az alperes a **H. h.**t csak kör-email formájában **terjesztette**, amiatt tehát nem felel, ha a címzettek azt másnak is továbbküldték. Így az alperes által okozott immateriális sérelmekkel és a jogsértés súlyával ez állt arányban, ezért az ezt meghaladó keresetet el kellett utasítani.

Az I. rendű felperes ellen benyújtott viszontkereset vizsgálata során azt állapította meg, hogy az 1.) közlés egy általános tartalmú véleménynyilvánítás volt, amelyet egy közszereplőnek tőnie kell. A 2. és a 3.) kijelentés azonban konkrét tényállításnak találta, amely sértette az alperest, hiszen azzal vádolta meg őt, hogy az I. rendű felperest bíráló írásait **B G** finanszírozza. Mivel ennek valóságtartalmát az I. rendű felperes nem bizonyította, megsértette az alperes jóhírnevét. A 4.) közlést indokolatlanul bántó véleménynyilvánításnak tekintette, ezért arra a következtetésre jutott, hogy az sérti az alperes becsületét.

Az 5.) kijelentést éles, de még megengedhető véleménynyilvánításnak minősítette, ezért az erre alapított viszontkeresetet elutasította.

A 6-11.) közlésekről - az ítéletének 58-59. oldalain 6. és tévesen 7-9.) sorszámok alatt - azt állapította meg, hogy azok az alperest indokolatlanul és öncélúan megalázták, az „elmebetegnek” minősítést pedig senki sem köteles eltűrni, így e kifejezések sértették az alperes emberi méltóságát.

A 13.) kijelentést - az ítéletének 60. oldalán tévesen 11. sorszám alatt - szintén bántó véleménynyilvánításnak ítélte, érvelése szerint a „tömeggyilkos” jelző egy közszereplő esetében sem megengedhető.

A 14-15.) közléseket - az ítéletének 60-61. oldalain tévesen 12-13. sorszámok alatt - már olyan kritikának tekintette, amely a közszereplőkkel szembeni véleménynyilvánítás határait nem lépi át, hiszen öncélú és indokolatlan sértést nem tartalmaz.

A 16-17.) kijelentéseket - az ítéletének 63. oldalán tévesen 14-15. sorszámok alatt - viszont már jogsértőnek minősítette, amely az alperes becsületének sérelmével járt.

A 19.) közlésre alapított viszontkeresetet - az ítéletének 61-62. oldalain tévesen 17. sorszám alatt kifejtett indokok szerint - azért utasította el, mert az I. rendű felperes túlzó és indulatos kritikáját egy közszereplővel szemben még megengedhetőnek találta.

A 23.) kijelentés esetében viszont - az ítéletének 63. oldalán tévesen 21. sorszám alatt leírt indokolás szerint - arra az álláspontra helyezkedett, hogy az így megfogalmazott bírálatot egy közszereplő sem köteles eltűrni, ezért az indokolatlanul bántó vélemény az alperes becsületének sérelmével járt.

A 30.) közlést - az ítéletének 66-67. oldalain tévesen 27. sorszám alatt - indokolatlanul bántónak, lekicsinylőnek és megalázónak találta, hiszen az I. rendű felperes méltatlanul és alaptalanul kérdőjelezte meg azt, hogy az alperes alkalmas-e az eredeti hivatásának a gyakorlására. A 31.) kijelentés tekintetében viszont - az ítéletének 67. oldalán tévesen 28-29. sorszámok alatt - úgy érvelt, hogy az a véleménynyilvánítás határain belül maradt, így az alperes személyiségi jogainak sérelmével nem járt.

A 34-35.) kijelentésekre alapított viszontkeresetet - az ítéletének 67-68. oldalain tévesen 32-34. sorszámok alatt kifejtett indokok szerint - azért találta alaposnak, mert azok az alperest mint művés~~sz~~ és közéleti szereplőt e minőségében indokolatlanul megsértették. A 36.) közlésről viszont - az ítéletének 68-69. oldalain tévesen 35-36. sorszámok alatt - azt állapította meg, hogy az egy közszereplővel szemben megengedett kritika volt, így az alperest nem sértette meg. Ugyanez volt az álláspontja a 37.) kijelentés tekintetében.

A 38-39.) közléseket olyan tényállításoknak minősítette, amelyek valóságtartalmát az I. rendű felperes nem bizonyította. E körben nem volt szükséges **B. Z. tanú**kénti kihallgatása, hiszen az I. rendű felperes maga is úgy nyilatkozott, hogy a „**p**” email-cím nem az alperesé, hanem **B. Z.**é volt. Azt pedig, hogy az emailekben megfogalmazott üzeneteket az alperes írta, az I. rendű felperes szintén nem igazolta. Mivel e valótlan tényállítások az alperes személyére sértőek voltak, megállapította, hogy e közlésekkel az I. rendű felperes megsértette az alperes jóhírnevét.

A 40., 41., 42.) közléseket az alperest emberi méltóságában megalázó véleménynyilvánításnak, a 43. és 44.) kijelentéseket pedig az alperest sértő, valótlan tényállításoknak tekintette, ezért az előbbi közléseket az emberi méltósággal, az utóbbiakat pedig a jóhírnévhez fűződő joggal ellentétesnek minősítette.

A 46., 47., 51., és 55.) kijelentések, valamint az 53.) közlés „Sz-féle háziszarkák, tolvajok” kijelentést tartalmazó része az érvelése szerint olyan tényállítások voltak, amelyek abból fakadtak, hogy az I. rendű felperes tudatosan félreértelmezte az alperes „Á” című könyvének a hozzátartozóktól lopott időre vonatkozó sorait, így valótlanul állította, hogy az alperes pénzt lopott a rokonaitól. Ezért megállapította, hogy e közlésekkel az I. rendű felperes megsértette az alperes jóhírnevét.

Az alperest tolvajnak minősítő 49.) kijelentés a jogi álláspontja szerint - indokolatlanul bántó véleménynyilvánításként - az alperes becsületének sérelmével járt, a 48.) és az 52.) közlés, valamint az 53.) kijelentés azon része azonban, amelyben az I. rendű felperes kifejtette, hogy „az alperes két enyves kezével turkál a zsebemben”, nem volt becsületsértő.

Az 54.) közlést indokolatlan bántó, becsületsértő véleménynyilvánításnak, az 56.) kijelentést pedig az alperest emberi méltóságát sértő közlésnek minősítette.

Az elsőfokú bíróság a Ptk. hatályba lépése előtt elkövetett jogsértések esetében az 1959. évi Ptk. 84. §-a (1) bekezdésének b) pontja, az ezt követő jogsértések tekintetében pedig a Ptk. 2:51. §-a (1) bekezdésének b) pontja alapján eltiltotta az I. rendű felperest a további jogsértő magatartástól, és a jogsértés abbahagyására is kötelezte őt. Mivel az I. rendű felperes az interneten közzétett nyilatkozataival nagy nyilvánosság előtt követte el a jogsértések egy részét, úgy ítélte meg, hogy - a jogsértések súlyára is figyelemmel - az alperes 2 000 000 Ft sérelemdíjra jogosult, az ezt meghaladó követelése azonban eltűzött volt.

A II. rendű felperessel szemben előterjesztett vizontkereset vizsgálata során azt állapította meg, hogy az 1-3., 5. és 7.) közlések nem voltak indokolatlanul bántóak, a 4.) kijelentés azonban igen, ezért ez utóbbi az alperes becsületének sérelmével járt, a 6.) közlés pedig az alperes emberi méltóságát sértette meg, hiszen az „elmebeteg” jelző megalázó tartalommal bír. Úgy ítélte meg, hogy az alperes a jogsértések súlyát és következményeit is figyelembe véve 400 000 Ft sérelemdíjra jogosult, az ezt meghaladó vizontkeresetet pedig elutasította.

A feleket a pernyertességük arányában kötelezte a feljegyzett kereseti és vizontkereseti illeték megfizetésére, megállapította ugyanakkor, hogy a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (1952. évi Pp.) 81. §-ának (1) bekezdése alapján az általa előlegezett perköltséget minden fél maga viseli.

Az I. rendű felperes a fellebbezésében arra kérte az ítélőtáblát:

- állapítsa meg, hogy az alperes a keresetében foglalt 1., 2., 4., 9., 10., 11., 12., 15-25.) kijelentésekkel megsértette a személyiségi jogait, tiltsa el őt a további jogsértéstől, valamint emelje fel az alperes által fizetendő nem vagyoni kártérítést 1 500 000 Ft-ra, a sérelemdíjat pedig szintén 1 500 000 Ft-ra; továbbá
- az alperes vele szemben előterjesztett vizontkeresetét teljesen utasítsa el.

A II. rendű felperes fellebbezése arra irányult, hogy az ítélőtábla:

- állapítsa meg, hogy az alperes a keresetében foglalt 1., 2., 3., 4., 8-13.) kijelentésekkel, az 5.) közlés azon részével, hogy „kitartva **V** a la **F** oldalán.”, valamint a 6.) kijelentés azon részével, hogy „**V**, az egyszerű asszonyka, a kórházi nővérke” megsértette a személyiségi

jogait, tiltsa el őt a további jogsértéstől és az alperes által fizetendő sérelemdíjat 1 500 000 Ft-ra emelje fel; továbbá

- az alperes vele szemben előterjesztett viszontkeresetét teljesen utasítsa el.

Érvelésük szerint az elsőfokú ítélet tévesen tartalmazza azt, hogy az I. rendű felperes és az alperes ismerték egymást, hiszen csak egyszer találkoztak: **B G** házában. Az alperes kizárólag azért támadt rájuk, mert az I. rendű felperes **B G** ellen fordult. Ténybeli tévedésként hivatkoztak arra is, hogy az elsőfokú ítélet 3., 14. és 15. oldalain email-címek kerültek feltüntetésre weboldalként. Mindketten megismételték az elsőfokú eljárásban előadott azon érveiket, hogy a kereseti kérelmük - az elsőfokú bíróság által elutasított körben is - alapos. Az I. rendű felperes kiemelte, hogy a „Nagyon hitvány” kifejezést egy közszereplő sem köteles eltűrni, az „elvitette magát a Grand Canyonba” megfogalmazás a tények hamis színben történt feltüntetése, a „pénzt kapott, hogy a könyvét kiadhassa” pedig valótlan és sértő tényállítás. Érvelése szerint jogsértő a „jellemgyenge ugró-**b**”, „az elvtársi **aszal** morzsáira lesekedő”, a „**b**-ugró-handa-banda” valamint a „felesége (legénye)” jelző is. A II. rendű felperes azt hangsúlyozta, hogy az alperes erkölcsileg is elítélendő módon lépett fel vele szemben, eszközül használva őt az I. rendű felperessel folytatott vitája során. Rámutatott, hogy az alperes a szakmáját érintő lekicsinylő megjegyzéseit nem köteles eltűrni, hiszen közszereplőnek nem minősül.

A felperesek a viszontkeresetnek helyt adó elsőfokú rendelkezések körében azt kifogásolták, hogy az elsőfokú bíróság indok nélkül utasította el a **B. Z. tanú**kénti meghallgatására irányuló indítványukat, hiszen az I. rendű felperes ezzel igazolta volna azt a tényállítást, hogy az alperes küldött neki becsületsértő üzeneteket a **p@....hu** email-címről. Sérelmezték, hogy az alperes 700 kérdést tett fel nekik, amely a per eldöntéséhez nem volt szükséges, így az eljárást elnehezítette. Utaltak rá, hogy az alperes viszontkeresetében sérelmezett beadványokat az eljáró bíróval szembeni kizárási kérelmük körében adták be, azokat tehát ki kell rekeszteni az ügy érdeméből. Utaltak rá, hogy az elsőfokú bíróság bizonyítás nélkül fogadta el az alperes azon nyilatkozatát, hogy az I. rendű felperes írásai milyen módon kerültek közzétételre az interneten. Rámutatott, hogy ezek az írások jelenleg egyetlen weboldalon sem találhatóak meg. Érvelésük szerint az alperesnek járó sérelemdíj eltúlzott összegű, hiszen az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe azt, hogy az alperes nagy nyilvánosság előtt, hosszú időn keresztül, több írásában is sértegette őket, miközben a peres beadványaikban foglalt közlések közzétételére nem került sor. Nem értékelte azt sem, hogy a vitát az alperes provokálta ki azzal, hogy **tiszteletlen** módon lépett fel velük szemben, figyelmen kívül hagyva előrehaladott életkorukat. Utaltak rá, hogy az alperes jogsértő könyvei jelenleg is elérhetőek a Széchenyi könyvtárban, az pedig, ha az I. rendű felperes írásait mások esetleg feltették az internetre, neki nem róható fel. Rámutattak, hogy a nekik és az alperesnek járó nem vagyoni kártérítés és sérelemdíj az elszenvedett immateriális hátrányokkal sincs arányban.

Kifogásolták, hogy az elsőfokú bíróság nem vezette le a perköltséggel kapcsolatos döntését, és figyelmen kívül hagyta azt is, hogy a perre az alperes adott okot.

A felperesek a Pf. 10. sorszám alatti beadványukban a fellebbezésüket azzal egészítették ki, hogy kérték: az ítélet tábla kötelezze bocsánatkérésre az alperest.

Az alperes a csatlakozó fellebbezésében arra kérte az ítélőtáblát, hogy az I. rendű felperes által fizetendő sérelemdíjat 2 400 000 Ft-ra, a II. rendű felperes által fizetendő sérelemdíjat pedig 500 000 Ft-ra emelje fel, a felperesek keresetét pedig teljesen utasítsa el.

Az I. rendű felperes keresete körében arra hivatkozott, hogy az elsőfokú ítélet a 3., 5. és 7.) kijelentéseket is pontatlanul idézte, továbbá tévesen is értékelte, hiszen azok indokolatlanul nem sértőek, továbbá nem valótlanok, így nem sértették meg az I. rendű felperes személyiségi jogait. A II. rendű felperes keresete kapcsán szintén arra hivatkozott, hogy jogsértést nem követett el, hiszen a II. rendű felperes „A F-hoz” hasonlítása rá nézve nem sértő, mint ahogy az „agg ara” jelző sem. Utalt rá, hogy a felperesek részére megállapított nem vagyoni kártérítés és sérelemdíj is eltűzött.

Az I. rendű felperessel szemben előterjesztett viszontkeresete körében arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság tévesen minősítette őt közszereplőnek, hiszen a perrel érintett időszakban a közélettől már visszavonult. Sérelmezte az 1., 5., 14., 15., 19., 31., 36., 37., 48. és 52.) közlésekkel kapcsolatos viszontkeresetének elutasítását is, érvelése szerint ugyanis azok sértik a személyiségi jogait. Az 5.) közlés súlyosabb sértés, mint a 23.) kijelentés, amelyet az elsőfokú bíróság is jogsértőnek talált. A 14. és a 15.) közlések ugyanolyanok, mint a 8. és 10.) kijelentés, amelyek az elsőfokú ítélet szerint is sértik az emberi méltóságát. A 19., 31. és az 52.) közlések indokolatlanul bántóak, a 36.) közlés a jogsértőnek talált 34.) kijelentéssel, a 37.) közlés a jogsértőnek talált 30.) kijelentéssel, a 48.) közlés pedig a jogsértővé nyilvánított 54.) kijelentéssel azonos tartalmú. Úgy érvelt, hogy ez alapján az I. rendű felperes által fizetendő nem vagyoni kártérítés és sérelemdíj felemelésének van helye.

A II. rendű felperessel szemben benyújtott viszontkeresete kapcsán azt emelte ki, hogy az elsőfokú bíróság tévesen minősítette jogszerűnek az 1., 2., 3., 5. és a 7.) közléseket, azok ugyanis sértik a személyiségi jogait. Az 1. és a 2.) kijelentések - azok helyes tartalma szerint - indokolatlanul bántóak, a 3.) közlés az I. rendű felperes jogsértőnek talált 54.) kijelentésével, az 5.) közlés az I. rendű felperes jogsértőnek talált 53.) kijelentésével, a 7.) közlés pedig az I. rendű felperes jogsértővé nyilvánított 11.) kijelentésével azonos tartalommal bír. Rámutatott, hogy ennek tükrében a II. rendű felperes által fizetendő sérelemdíj felemelésének is helye van.

A felek a fellebbezési ellenkérelmeikben az elsőfokú ítélet ellenfél fellebbezésével érintett rendelkezéseinek helybenhagyását kérték azok helyes indokai alapján.

A felperes fellebbezése és az alperes csatlakozó fellebbezése részben alapos.

Az ítélőtábla nem érintette az elsőfokú bíróság ítéletének azon rendelkezéseit, amelyek:
- az I. rendű felperes 6.) közlésre alapított keresetét, valamint a jogsértés abbahagyása iránti kereseti kérelmét elutasították, ezeket ugyanis az I. rendű felperes nem fellebbezte meg; továbbá
- a II. rendű felperes jogsértés abbahagyására irányuló keresetét elutasították, hiszen ez ellen az II. rendű felperes nem terjesztett elő fellebbezést (1952. évi Pp. 253. §-ának (3) bekezdése).

Az alperes a csatlakozó fellebbezésében foglalt összegek erejéig a neki járó sérelemdíj felemelését kérte, így nem fellebbezett az elsőfokú ítélet azon rendelkezései ellen,

amelyek a jogsértés megállapítása, abbahagyása és a jogsértéstől eltiltás iránti viszontkereseti kérelmeit, valamint a csatlakozó fellebbezési kérelmében foglalt összeget meghaladóan a sérelemdíj iránti viszontkeresetét elutasították. Mivel pedig a csatlakozó fellebbezésében csak az I. rendű felperes 1., 5., 14., 15., 19., 31., 36., 37., 48. és 52.) közléseivel kapcsolatos sérelemdíj iránti viszontkeresetének elutasítását sérelmezte, az ítélet nem érintette az elsőfokú ítéletnek az I. rendű felperes 12., 18., 20., 21., 22., 24., 25., 26., 27., 28., 29., 32., 33., 45. és 50.) közléseivel kapcsolatos sérelemdíj iránti viszontkeresetét elutasító rendelkezéseit sem (1952. évi Pp. 253. §-ának (3) bekezdése).

Az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett rendelkezéseit - a fellebbezési és a csatlakozó fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között - az alábbiak szerint bírálta felül.

I.

Az I. rendű felperes keresetének fellebbezéssel érintett része

Az I. rendű felperes a végső formában fenntartott keresetében nem terjesztett elő kérelmet megfelelő elégtétel iránt (210. sorszámú beadvány), ezért a Pf.10. sorszámú beadványában foglalt azon nyilatkozata, amelyben az alperest bocsánatkérésre kérte kötelezni, meg nem engedett keresetmódosítás volt (1952. évi Pp. 247. §-a), így azt az ítélet nem figyelembe vette.

Annak, hogy az I. rendű felperes és az alperes a vitájuk előtt pontosan milyen viszonyban voltak egymással, a per eldöntése szempontjából nem volt jelentősége, ezért az ítélet - a felperesek erre irányuló fellebbezése folytán - mellőzte az elsőfokú bíróság ítéletének tényállásából azokat a megállapításokat, amelyek az I. rendű felperes és az alperes perrel érintett nyilatkozatokat megelőző kapcsolatára vonatkoztak. Helyesen utaltak a felperesek arra is, hogy az elsőfokú bíróság mind az ítéletnek rendelkező részében, mind pedig annak tényállásában a **d@p <m:d@p>**, a **pt <m:t@gmail.com>sz <m:t@gmail.com>sz@gmail.com <m:t@gmail.com>**, a **r.hu@gmail.com <m:r.hu@gmail.com>** és a **p <m:t-e@gmail.com>sz <m:t-e@gmail.com>t-...@gmail.com <m:t-@gmail.com>** email-címeket tévesen weboldalként tüntette fel.

Az elsőfokú ítéletben megállapított tényállás általános részének pontosítását követően az ítélet az I. rendű felperes egyes kereseti kérelmeit - a fellebbezéssel és csatlakozó fellebbezéssel érintett körben - külön-külön vizsgálta meg.

1.

Az I. rendű felperes jogsértés megállapítása iránti keresete

1.), 2.), 9.) és 10.) kijelentések

Az ítélet mindenekelőtt akként pontosította az elsőfokú ítélet tényállási részét, hogy a 10.) közlés helyesen így szól: „Nevezett **B** rózsza, **b**-bab, **b**-ugró...”. Az így pontosított tényállás alapján az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy e kijelentések nem sértették meg az I. rendű felperes egyik személyiségi jogát sem.

A névviselési jog körében fontos kiemelni, hogy - az elsőfokú ítélet indokolásában foglalt érveléssel szemben - e személyhez fűződő jogot nemcsak más nevének saját névként történő használatával lehet megsérteni. Ez csupán az egyike a névjogi jogsértés lehetséges elkövetési magatartásainak, hiszen azt meg lehet sérteni adott esetben egy

másik személy gúnynévvvel történő megjelölésével is, ilyenkor pedig a jogsértő a sérelmet szenvedett személy nevét nem a saját azonosítására használja (Legfelsőbb Bíróság Pfv.IV.20.771/2007/4.). Bár az alperes az „És lészen” és az „**A**” címmel írt műveinek kifogásolt részében - kétségkívül gúnyos stílusban - az I. rendű felperes családi nevével megegyező köznév különféle (magyar és idegen nyelvű) jelentéstartalmaira és asszociációira fűzte fel a mondanivalóját, valójában nem illette gúnynévvvel az I. rendű felperest, így a névviseléshez fűződő jogát nem sértette meg.

Helyes volt az elsőfokú bíróság azon jogi álláspontja is, hogy e közlések nem jártak az I. rendű felperes emberi méltóságának és becsületének sérelmével sem. Az a tény, hogy az alperes ezen közlései gúnyolódó stílusúak, a személyiségi jogvédelmet nem alapozta meg. Ahogy azt az Emberi Jogok Európai Bírósága az **U** kontra **M** ügyben 23954/10. szám alatt született ítélet 23. pontjában kifejtette: a stílus, mint kifejezési forma a kommunikáció részét képezi, és mint ilyen, a kifejezés tartalmával együtt védelmet élvez. A Legfelsőbb Bíróság a Pfv.IV.20.741/2011/5. számú ítéletében maga is arra mutatott rá, hogy sértő kifejezések használata esetén külön vizsgálni kell azt: a vélemény kifejezés módja indokolatlanul volt-e bántó vagy sértő. Amennyiben ugyanis az önmagában alpárinak minősülő szavak használatát az írásmű témája és a trágár stílussal külön kifejezni kívánt kritika - nem pedig az öncélú sértegetés - tette indokolttá, a társadalomban kialakult kulturált érintkezési mód követelményeivel ellentétes módon megfogalmazott vélemény a személyiségvédelmet nem alapozza meg. Mindez az I. rendű felperes által kifogásolt közlésekre is igaz, hiszen e kijelentéseket tartalmazó írásművek tartalma alapján nem kétséges: az alperes nem öncélúan, hanem azért fogalmazott gúnyosan, mert ezzel is az I. rendű felperes közszereplőként végzett tevékenységével kapcsolatos kritikáját kívánta kifejezésre juttatni. E kritikát pedig egy közszereplő túrni köteles. Ezért - öncélú és indokolatlan sértegetés hiányában - az I. rendű felperes emberi méltósága és becsülete nem szenvedett sérelmet, így a keresetet elutasító elsőfokú döntés jogszerű.

3.) kijelentés

Az ítéletablának az alperes fellebbezése folytán azt kellett eldöntenie, hogy e közlés valóban sérti-e az I. rendű felperes becsületét. Ennek során figyelemmel kellett lenni a Legfelsőbb Bíróság által eredetileg a sajtó-helyreigazítási eljárásokra nézve kidolgozott, de a bírói gyakorlatban az általános személyiségvédelmi perekben is alkalmazott PK 12. számú állásfoglalásra. Ezért a kifogásolt közlést nem a formális megjelenése, hanem valóságos tartalma szerint kellett megítélni, a szöveg egymással összetartozó részeit összefüggésükben kellett értékelni, és az értékelésnél tekintettel kellett lenni a társadalmilag kialakult közfelfogásra is.

Az „És lészen” címmel írt mű lényege annak közlése, hogy az alperes szerint az I. rendű felperes elárulta a barátait akkor, amikor elítélte a szövegben név szerint megjelölt személyek 1956-ban játszott szerepét. Annak a történelmi vitának az eldöntése, hogy e személyek **rész**t vettek-e, és ha igen, milyen módon vettek **rész**t az 1956-os forradalomban és szabadságharcban, nem a bíróság feladata (PK 12., BH2007.151.). Ezért a bíróság nem foglalhat állást abban a kérdésben sem, hogy az I. rendű felperes helyesen ítélte-e meg a szövegben felsorolt személyek 1956-os tevékenységét. Erre tekintettel az I. rendű felperes és az alperes között ezzel kapcsolatban kialakult vita olyan közéleti jellegű diskurzusnak minősül, amely a személyiségi jogot csak akkor sértheti, ha a **rész**tvevők indokolatlanul bántó, lekicsinylő, lealacsonyító, durván sértő kifejezést, felesleges, sértegetésre irányuló, a társadalomban kialakult kulturált érintkezési mód

követelményei szerint sem megengedett közlési módot használtak (PK 12.). Azzal, hogy az alperes az I. rendű felperes keresetének 3.) tételében az I. rendű felperes magatartását a Thermopülei-szorosnál vívott csata árulójáéhoz hasonlította, e szakmai vita kereteit nem lépte át, így személyiségi jogi sérelmet nem okozott. Ezért az alperes fellebbezése ebben a körben megalapozott volt, hiszen az I. rendű felperes ezen keresetét el kellett utasítani.

4.) kijelentés

Az elsőfokú bíróság keresetet elutasító döntése ebben a körben jogszerű volt, az ítélet tábla az általa kifejtett indokokkal is maradéktalanul egyetért, azokat megismételni nem kívánja. A fellebbezés tükrében kiemeli, hogy a sérelmezett közlés az alperesnek a közszereplő I. rendű felperes életútjára vonatkozó értékítéletét tartalmazza, amely nem sérti az I. rendű felperes becsületét, hiszen indokolatlanul bántó, lekicsinylő, lealacsonyító, durván sértő kifejezést nem tartalmaz. Ezért az I. rendű felperes fellebbezése e tekintetben nem foghatott helyt.

5.) kijelentés

Az elsőfokú bíróság ezt a közlést tényállításnak tekintette, és azt állapította meg, hogy az sérti az I. rendű felperes jóhírnevét. Ezzel a jogi állásponttal azonban az ítélet tábla nem értett egyet.

A tény a való világ része, annak valamely objektív - az emberi tudattól független - mozzanata, a múltban létezett vagy a jelenben létező, érzékelhető jelenség, állapot, esemény, történés vagy cselekvés. A vélemény ezzel szemben szubjektív kategória, valamely tényre vonatkozó állásfoglalás, értékítélet, következtetés (Debreceni Ítélet tábla Pf.I.20.729/2013/6.). Annak a meghatározása során, hogy a sérelmezett kijelentés tényállításnak vagy véleménynyilvánításnak minősül-e, a már idézett PK 12. számú kollégiumi állásfoglalás szerint a kifogásolt közlést tartalmazó szöveget a valóságos tartalma szerint kellett figyelembe venni (Debreceni Ítélet tábla Pf.I.20.504/2017/3.). Ezzel együtt is a különbségtétel néha valóban nehéz, hiszen - ahogy arra az Alkotmánybíróság 36/1994. (VI. 24.) AB számú határozatának indokolása is utal - önmagában valamely tény közlése is minősülhet véleménynek, ugyanis magának a közlésnek a körülményei is tükrözhetnek véleményt.

Az alperes kifogásolt kijelentése az „És leszen” címmel írt mű idevonatkozó részeinek tükrében nem konkrét tényállítás, hanem az alperes véleménynyilvánítása volt a közszereplőnek minősülő I. rendű felperes életútjára vonatkozóan. Azt, hogy az I. rendű felperes az alperes szerint miként nyújtott segítséget **M** leigázásához, a szöveg 131. oldalának utolsó és 132. oldalának első bekezdései tartalmazzák: ezek az életútra vonatkozó konkrét tényállítások, a kifogásolt közlés csak az alperes ezzel kapcsolatos értékítéletét fejezi ki. Mivel a jóhírnevet csak tényállítással lehet megsérteni, az alperes véleménynyilvánítása nem járt az I. rendű felperes jóhírnevének sérelmével. Figyelemmel pedig arra, hogy a vélemény indokolatlanul bántó, lekicsinylő, lealacsonyító, durván sértő kifejezést nem tartalmazott, az az I. rendű felperes becsületét és emberi méltóságát sem sértette meg. Ezért az alperes fellebbezése ebben a körben is alapos volt.

7.) kijelentés

Bár az elsőfokú ítélet indokolása a 40. oldal harmadik bekezdésében értelemzavaró elírást tartalmaz, az elsőfokú bíróság az ítéletének rendelkező részében és - ezen elírástól

eltekinve - annak indokolásában is azt állapította meg, hogy az alperes e kijelentésével megsértette az I. rendű felperes emberi méltóságát és becsületét.

Az ítéletábra e döntéssel annyiban egyetért, hogy az I. rendű felperes „baromként” történő megjelölésével az alperes valóban megsértette az I. rendű felperes emberi méltóságát. Az alperes fellebbezése tükrében kiemeli, hogy az irodalmi nyelvezet használata nem mentesítette az írókat azon kötelezettsége alól, hogy tartsa **tiszteletben** mások személyhez fűződő jogait, hiszen semmilyen stílusú irodalmi műben nem megengedett mások személyiségi jogának megsértése (Debreceni Ítéletábra Pf.I.20.435/2010/4.), e kötelezettségének azonban az alperes az idézett körben nem tett eleget.

A közlés egyéb részei ugyanakkor nem minősülnek indokolatlan és öncélú sértésnek, hiszen a kijelentés ezen részének stílusa azzal a funkcióval bír, hogy kifejezze az alperesnek az I. rendű felperessel mint közszereplővel szemben megfogalmazott éles kritikáját, e feladatot pedig - a „baromként” történő megjelöléstől eltekintve - úgy valósítja meg, hogy az alperes emberi méltóságát és becsületét nem sérti meg. Ezért az alperes fellebbezése a közlés ezen részét érintően megalapozott, egyebekben alaptalan volt.

8.) kijelentés

Az alperes helyesen utalt a fellebbezésében arra, hogy az elsőfokú ítélet a rendelkező részében és az indoklásában is tévesen idézte a kifogásolt közlést, az alperes „**Á**” című művének 159. oldalán ugyanis az a szöveg szerepel, hogy „Megfizettél valóban több teljes amerikai körutat egy kristályvázával, amit az orosz idők polcairól is leemelhetnél már korábban?”

Helytálló az alperes fellebbezése abban a tekintetben is, hogy az elsőfokú bíróság tévesen minősítette a kijelentést az I. rendű felperes jóhírnevét és becsületét sértő közlésnek. A kifogásolt kijelentés az I. rendű felperes és az alperes között kialakult vita ismeretében értelmezhető: az alperes sérelmezte, hogy az I. rendű felperes **B G** költségén amerikai kirándulásokon vett részt, az I. rendű felperes pedig erre azzal válaszolt, hogy ennek ellentételezéseként ajándékokat küldött a volt vendéglátójának. Erre reagált az alperes a sérelmezett kijelentés helyes tartalma szerint úgy, hogy egy kristályváza megfelelő ellenérték nem lehet. Mindez nem minősíthető sem tényállításnak, sem pedig indokolatlanul sértő véleménynyilvánításnak. A közlés azon része pedig, amely szerint az I. rendű felperes ezt a kristályvázát „leemelhetné az orosz idők polcairól korábban”, szintén nem értékelhető konkrét tényállításnak, hiszen az alperes feltételes módot használt. A „leemel” kifejezés pedig - ellentétben az „elemel” szóval - nem utal arra, hogy az alperes szerint az I. rendű felperes egy általa korábban ellopott vázát ajándékozott **B G-nak**, csupán azt fejezi ki, hogy az ajándék egy olyan tárgy is lehetett, amelyhez az I. rendű felperes a Szovjetunióban vagy a **MN-ben** töltött évei során jutott hozzá. Ez a vélemény pedig nem tekinthető indokolatlanul bántónak, megalázónak vagy sértőnek, így az nem sértette meg az I. rendű felperes becsületét sem.

11.) kijelentés

Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapított tényállással szemben a sérelmezett közlés így szól: „Ő az elvtársi trágyadombon...de ne trágyázz abba a tálba, ahonnan szalonnáztál. Ágytál.”

E kijelentés és szöveggörnyezetének tartalma alapján egyértelmű, hogy az alperes az „ágytál” szót az I. rendű felperes minősítésére használta, amely oly mértékben bántó és megalázó, hogy azt az I. rendű felperesnek közszereplőként sem kell eltűrnie. Ahogy azt az ítéltábla a 7.) kijelentés kapcsán már kifejtette: az irodalmi nyelvezet használata nem mentesítette az alperest azon kötelezettsége alól, hogy tartsa **tiszteletben** mások személyhez fűződő jogait, hiszen semmilyen stílusú irodalmi műben nem megengedett mások személyiségi jogának megsértése. Mivel pedig az alperes az I. rendű felperes „ágytálként” történő megjelölésével e kötelezettségét megszegte, megsértette az I. rendű felperes emberi méltóságát, így e jogsértés tényét az ítéltábla megállapította.

12.) kijelentés

Az elsőfokú bíróság jogszerűen utasította el az I. rendű felperesnek a „**B.** Központi Elmeógyógy Intézet.” című vers miatt előterjesztett keresetét, az ítéltábla e döntés indokaival is egyetért, azokat megismételni nem kívánja. A fellebbezés tükrében csupán azt emeli ki, hogy a vers azt a felháborodást fejezi ki, amelyet az alperes az I. rendű felperes szittya kongresszuson történő felszólalása miatt érzett. A mű e véleményét kétségkívül gúnyos stílusban, de nem öncélúan, indokolatlanul bántó és megalázó módon juttatja kifejezésre, így az személyiségi jogot nem sért.

13-15.) és 17-25.) kijelentések

Az I. rendű felperes azt állította, hogy az alperes két alkalommal: először 2014. június 30-án, majd 2014. augusztus 24-én közölt őt sértő tartalmakat az általa kör-email formájában terjesztett **H. h.**ban. A 2014. június 30-án kiadott **H. h.**t a 3. sorszámú, a 2014. augusztus 30-án elküldött **H. h.**t pedig a 169. sorszámú beadványához csatolta. Mivel ezeknek a szövege megegyezik, az I. rendű felperes valójában ugyanazt a közlést sérelmezte, ezért a 13-15.), valamint a 17-25.) kijelentéseket indokolt volt együttesen megvizsgálni.

Az alperes vitatta, hogy az I. rendű felperes által csatolt mellékletek pontosan tartalmazzák a **H. h.** közzétett szövegét (135. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 4. oldala, 190/A/2. alatti beadvány), az I. rendű felperes pedig elismerte, hogy az eredeti szövegen módosított (135. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 4. oldalának utolsó és 5. oldalának első bekezdései). Ezért a per során az I. rendű felperes kötelezettsége volt annak igazolása, hogy a **H. h.** az általa csatolt mellékleteknek megfelelő tartalommal került elküldésre, amelynek nem tett eleget, így az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy az alperes által közzétett szöveget az alperes 135/A/3. alatti beadványa tartalmazza.

Ezen okirati bizonyíték alapján helyesen határozta meg a 13-15.) közléseket tartalmazó vers pontos szövegét, tévedett azonban akkor, amikor úgy foglalt állást, hogy e kijelentések sértik az I. rendű felperes emberi méltóságát. Bár a sérelmezett részek kétségtelenül az I. rendű felperesre vonatkoznak és őt a vers negatív szereplőjeként ábrázolják, indokolatlanul bántó, megalázó kifejezést nem tartalmaznak, csak erős kritikát fogalmaznak meg vele szemben azért, mert **B G** ellen fordult. Az a tény, hogy a vers az I. rendű felperest egy „kis vakondhoz” hasonlította (14.) és 17.) közlések), a 7.) kijelentésben foglalt „barom” jelzőtől eltérően nem jelenti azt, hogy az alperes kétségbe vonta az I. rendű felperes emberi mivoltát. E hasonlat csupán az alperes azon véleményét tükrözi, hogy az I. rendű felperes a hibás álláspontja miatt vak, rövidlátó, ezt a kritikát pedig egy közszereplő tűrni köteles. Ezért az alperes fellebbezése ebben a körben megalapozott volt.

A 18.) („nagyon hitvány”), 19.) („aki levert hazán épített karriert”), 22.) („jellemgyenge ugró-**b**”), 23.) („az elvtársi **asztal** morzsáira leső”) és a 24.) („**b**, ugró handa-banda”) kifejezések szintén az alperesnek az I. rendű felperesről alkotott lesújtó véleményét tükrözik, amelyet az I. rendű felperes közszereplőként tűrni köteles, hiszen indokolatlanul sértő, bántó kifejezést egyik közlés sem tartalmaz. Nem tekinthető megalázásnak az sem, hogy az alperes a szövegnek a II. rendű felperesre vonatkozó részében „legényként” utalt az I. rendű felperesre (25.) kijelentés), az ugyanis, hogy e megjegyzés kétségkívül gúnyos felhanggal bír, önmagában még nem alapoz meg személyiségvédelmet. Ezért az ítéletábra ebben a körben is egyetértett a keresetet elutasító elsőfokú döntéssel.

Helyesen foglalt állást az elsőfokú bíróság a 21.) kijelentés kapcsán is, hiszen az a tényállítás, amely szerint az I. rendű felperes pénzt kapott arra, hogy a könyvét kiadhassa, még akkor sem minősíthető sértőnek, ha ez az állítás nem felel meg a valóságnak, így személyiségi jogvédelmet semmiképpen sem alapoz meg.

Az I. rendű felperes 20.) kijelentésre alapított keresetének elutasításával azonban az ítéletábra már nem értett egyet. Az ugyanis, hogy „az I. rendű felperes elvitette magát a Grand Canyonba” konkrét tényállításnak minősül, amely azt sugallja, hogy a szóban forgó kirándulást kifejezetten az I. rendű felperes követelte ki magának és a II. rendű felperesnek. Mindezt azonban az alperes a per során nem bizonyította, így az I. rendű felperes elismerése alapján csak annyi állapítható meg, hogy e kirándulásra a felpereseket **B G** hívta meg. Ehhez képest a valós tényeket hamis színben tüntette fel az az utalás, hogy a kirándulást kifejezetten az I. rendű felperes követelte ki, amely alkalmas volt az ő személyének negatív megítélésére, így megsértette az I. rendű felperes jóhírnevét. Erre tekintettel az I. rendű felperes fellebbezése ebben a körben alaposnak bizonyult.

16.) kijelentés

Az elsőfokú bíróság jogszerűen utasította el az I. rendű felperes ezen közlésre alapított keresetét. Az általa kifejtett indokokat az ítéletábra azzal egészíti ki, hogy a jogérvényesítés és a védekezés szabadsága körében tett nyilatkozatok általában nem sértik a személyiségi jogokat. Az igény érvényesítésére alkalmas eljárás megindítása és a védekezés joga ugyanis a felektől nem vitatható el, az igény érvényesítése vagy az azzal szembeni védekezés céljából pedig szükségszerűen elő kell adni a kérelemhez vagy a védekezéshez igazodó tényeket. E tényállítások valóságtartalmát mindig az adott eljárásban kell megvizsgálni, ezért azok főszabály szerint akkor sem alapoznak meg személyiségvédelmet, ha a lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeként utóbb valótlannak bizonyulnak (BDT2006.1429., EBH2002.624, BH2004. 357.). E főszabály alól azonban kivételt képeznek, azaz személyiségi jogsértés megvalósítására alkalmasak a jogérvényesítés vagy védekezés érdekében megtett, de tudatosan hamis tényállítások, az eljárás tárgyával össze nem függő, valótlan tényállítások és azok a kijelentések, amelyek - a tartalmi helyességüktől függetlenül - a kifejezésmódjukban indokolatlanul bántóak, lekicsinylőek (Kúria Pfv.IV.20.276/2012/10., EBD2014.P.12., Debreceni Ítéletábra Pf.I.20.895/2016/9., Győri Ítéletábra Pf.IV.20.331/2017/6.).

Az alperes a sérelmezett kifejezést a 22/A/1. alatti előkészítő iratában használta, de abban nem tényt állított, hanem azon véleményének adott hangot, hogy az I. rendű felperes „elárulta a hazáját”. Mindez nem független a per tárgyától, hiszen az I. rendű felperes keresete több olyan közlésre is kiterjedt, amelyekben az alperes ugyanennek a véleményének adott hangot, így e nyilatkozatával az eljárás kereteit nem lépte át. A

közlésben foglalt kritika pedig - az elsőfokú bíróság által kifejtett helyes indokok miatt - indokolatlanul bántónak, sértőnek nem minősíthető, azt az I. rendű felperes közszereplőként tűrni köteles. Ezért az I. rendű felperes fellebbezése ebben a körben sem volt alapos.

Összegzés

Az alperes három személyiségi jogsértést követett el az I. rendű felperessel szemben. Mivel a „barom” kifejezést a 2006-ban (nem 2007-ben) megjelent „És leszen”, az „ágytál” kifejezést pedig a 2009-ben megjelent „**Á**” című művében használta (11. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 2. oldala), e jogsértések jogkövetkezményeit az 1959. évi Ptk. alapján kellett megítélni. A Ptk. hatályba lépése után elkövetett harmadik jogsértés következményeire azonban már a Ptk. rendelkezései vonatkoztak (2013. évi CLXXVII. törvény (Ptké.) 8. §-ának (1) és (2) bekezdései).

2.

Az I. rendű felperes jogsértéstől eltiltás iránti keresete

Ahogy arra az elsőfokú bíróság is helyesen utalt: befejezett cselekménnyel elkövetett jogsértés esetén a sérelmet szenvedett fél alanyi jogon követelheti a jogsértő eltiltását a további jogsértéstől (Legfelsőbb Bíróság Pfv.IV.21.778/2007/5., Pfv.IV.21.237/2008/4.). Mivel pedig az alperes mindhárom jogsérelmet befejezett magatartással okozta, az első két jogsértés esetén az 1959. évi Ptk. 84. §-a (1) bekezdésének b) pontja, a harmadik jogsértés esetén pedig a Ptk. 2:51. §-a (1) bekezdésének b) pontja alapján el kellett tiltani őt a további jogsértéstől. Ezért az alperes kereset elutasítására irányuló fellebbezése alaptalan volt.

3.

Az I. rendű felperes nem vagyoni kártérítés és sérelemdíj iránti keresete

Az I. rendű felperes a 2006-ban és a 2009-ben elkövetett jogsértésekkel okozott nem vagyoni hátrányokért nem vagyoni kártérítésre (1959. évi Ptk. 355. §-ának (1) és (4) bekezdései), a 2014 nyarán elkövetett jogsértés folytán pedig sérelemdíjra (Ptk. 2:52. §-a) tarthatott igényt.

Annak eldöntése során, hogy az I. rendű felperest megilleti-e és ha igen, milyen összegű nem vagyoni kártérítés illeti meg, kiemelt jelentőséggel bírt az, hogy az I. rendű felperes e jogsértésekkel okozati összefüggésben milyen immateriális hátrányokat szenvedett el. Ennek vizsgálatától a sérelemdíj jogalapja és mértéke körében sem lehetett eltekinteni, hiszen az elsőfokú bíróság érvelésével szemben a személyiségi jogsértés megállapításának nem automatikus következménye a sérelemdíj megítélése, a körülmények bírói mérlegelése adott esetben azt is eredményezheti, hogy a jogsértő nem kötelezhető sérelemdíj megfizetésére (BH2016.241.).

Márpedig az I. rendű felperest mindhárom jogsértés folytán érték nem vagyoni sérelmek. Bár az alperes a 2006. és 2009. évi műveit csupán néhány száz példányban jelentette meg, a **H. H.t** pedig 2014 nyarán szintén csak korlátozott módon: kör-email formájában küldte szét, azok vitán felül eljutottak olyan személyekhez is, akik - akár magánemberként, akár közszereplőként - ismerték az I. rendű felperest vagy hallottak már róla. Ez köztudomásúan, azaz külön bizonyítást nem igénylő módon negatívan befolyásolta az I. rendű felperesről kialakult képet, továbbá magyarázkodási kényszert és szégyenérzetet idézett elő az I. rendű felperes oldalán. Ez önmagában is olyan nem vagyoni hátrányt

jelent, amely indokoltta tette mind a nem vagyoni kártérítés, mind pedig a sérelemdíj megítélését.

Ezek mértékének megállapítása során ugyanakkor nem lehetett figyelmen kívül hagyni azt, hogy a sérelmezett közléseket tartalmazó szövegek csupán korlátozott személyi körhöz jutottak el, továbbá az I. rendű felperes - az alperessel folytatott vitája során - azokra minden esetben nyilvánosan válaszolt, így csökkentve a sérelemnek az ő személyére gyakorolt negatív hatását.

A kifejtett okok miatt az ítéltábla nem vagyoni kártérítés címén 300 000 Ft, sérelemdíj címén pedig - a jogsértés súlyát és körülményeit is értékelve - további 100 000 Ft megfizetését tartotta indokoltnak, ez állt ugyanis arányban a kár bekövetkezésekor uralkodó ár- és értékviszonyokkal, valamint a hasonló ügyekben kialakult bírói gyakorlattal. Ezért az alperesnek az I. rendű felperes felé fennálló fizetési kötelezettségét - a jogcímek rendelkező részben történő megjelölésének mellőzésével - 400 000 Ft-ra leszállította, az I. rendű felperes ezt meghaladó keresetét pedig elutasította.

II.

A II. rendű felperes keresetének fellebbezéssel érintett része

A II. rendű felperes a végső formában fenntartott keresetében nem terjesztett elő kérelmet megfelelő elégtétel iránt (216/F/2. sorszámú beadvány), ezért a Pf.10. sorszámú beadványában foglalt azon nyilatkozata, amelyben az alperest bocsánatkérésre kérte kötelezni, meg nem engedett keresetmódosítás volt (1952. évi Pp. 247. §-a), így azt az ítéltábla figyelmen kívül hagyta, a II. rendű felperes további kereseti kérelmeit pedig - a fellebbezéssel és csatlakozó fellebbezéssel érintett körben - külön-külön vizsgálta meg.

1.

A II. rendű felperes jogsértés megállapítása iránti keresete

1.), 2.), 3.) és 4.) kijelentések

Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapított tényállással szemben a 2.) közlés pontos szövege így szól: „Ha barát **F**, akkor frank. **Fel**, akkor frank kell. És ez így frankó.”, a 3.) kijelentés pedig így hangzik: „Mit szól ehhez a hárijancsis szerephez a drága kis feleséged, (Ó, az a moszkvai sikk!), az orvosdoktor, a **V**, a **F**. Frankó, nem, **I** bá'?”

Az így pontosított tényállás alapján az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy e kijelentések nem sértették meg a II. rendű felperes egyik személyiségi jogát sem.

Bár a névviselési jogot meg lehet sérteni adott esetben egy másik személy gúnynévvel történő megjelölésével is (Legfelsőbb Bíróság Pfv.IV.20.771/2007/4.), az alperes az „És lészen” és az „**Á**” címmel írt műveinek kifogásolt részében a II. rendű felperest nem illette gúnynévvel, csupán a családi nevével megegyező köznév különféle jelentéstartalmaira és asszociációira fűzte fel a mondanivalóját. A pontosított tényállás alapján ugyanakkor egyértelmű, hogy amikor a szöveg a II. rendű felperest mint személyt nevezi meg, a nevet nagy kezdőbetűvel tartalmazza, így a névviseléshez fűződő joga ezen okból sem sérült.

E közlések nem jártak a II. rendű felperes emberi méltóságának és becsületének sérelmével még annak tükrében sem, hogy a II. rendű felperes nem minősül közszereplőnek, így az őt érintő véleménynyilvánítás alkotmányos határai nem olyan tágak, mint egy közszereplő esetében. Ezen kijelentések ugyanis a II. rendű felperes személyére vonatkozóan nem fejeznek ki értékítéletet, így azok rá nézve nem sértőek. Annak pedig, hogy az alperes az I. rendű felperest érintő mondanivalójának közléséhez a II. rendű felperes nevét, az ő családi nevével megegyező köznevet és annak asszociációit is felhasználta, nincs olyan hatása, amely a II. rendű felperes becsületét és emberi méltóságát sértené. A II. rendű felperes fellebbezése tehát ebben a körben alaptalan volt.

5-13.) kijelentések

Az I. rendű felperes keresetével azonos módon a II. rendű felperes is azt állította, hogy az alperes a 2014. június 30-án, majd a 2014. augusztus 24-én közölt **H. h.**-ban is megsértette őt. Mivel a II. rendű felperes is ugyanazt a szöveget sérelmezte, mint az I. rendű felperes, az 5-13. közléseket indokolt volt az ő esetében is együttesen megvizsgálni. Figyelemmel pedig arra, hogy a II. rendű felperes sem bizonyította azt, hogy a **H. h.** az általa csatolt mellékleteknek megfelelő tartalommal került elküldésre, az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy az alperes által közzétett szöveget az alperes 135/A/3. alatti beadványa tartalmazza.

Ezen okirati bizonyíték alapján az elsőfokú bíróság megalapozottan rögzítette, hogy a szöveg a 12.) („egyszerű asszonka”) és a 13.) („kórházi nővérke”) kijelentéseket nem tartalmazza, ezért a II. rendű felperes fellebbezése ebben a körben alaptalan volt.

Egyetértett az ítéletábra az elsőfokú bíróság azon álláspontjával is, hogy az alperes az 5.) és a 8.) kijelentés részét képező „**V**, ala **F**” megjelöléssel nem sértette meg a II. rendű felperes személyiségi jogait. Kétségtelen, hogy a II. rendű felperes nevének francia származásra utaló átalakítása - a szöveg ezen részének stílusával összhangban - bizonyos fokú iróniát fejez ki, negatív értékítéletet azonban nem tükröz, ennek hiányában pedig gúnynévnek nem minősíthető, így nem sérti a II. rendű felperes névviselési jogát, becsületét és emberi méltóságát.

Az alperes helyesen hivatkozott a fellebbezésében arra, hogy az 5.) kijelentés Anne **Fra** történő utalása szintén nem sértette meg a II. rendű felperes egyetlen személyiségi jogát sem, ez ugyanis rá nézve sértő értékítéletet nem fejez ki és a szövegnek őt megalázó többlettartalmat sem kölcsönöz. Ezért az ítéletábra a II. rendű felperes keresetét ebben a körben is elutasította.

A 6-7.) valamint a 9-11.) kijelentéseket ugyanakkor az elsőfokú bíróság jogszerűen minősítette a II. rendű felperes személyiségi jogait sértő közléseknek. A II. rendű felperes „agg araként”, „**V**, a vad duhaj frankként”, „legénye oldalán lebzselőként” és „ékszerait mutogatóként” történő bemutatása indokolatlanul és öncélúan bántó, amelyet a közszereplőnek nem tekinthető II. rendű felperes semmiképpen sem köteles eltűrni, így az alperes fellebbezése ebben a körben nem volt alapos.

Összegzés

Az alperes négy sértő kifejezés ugyanazon szövegben történő használatával egy személyiségi jogsértést követett el a II. rendű felperessel szemben. Ennek

jogkövetkezményeit a Ptk. alapján kellett megítélni, hiszen a jogsértésre a Ptk. hatályba lépése után került sor (2013. évi CLXXVII. törvény (Ptké.) 8. §-ának (1) és (2) bekezdései).

2.

A II. rendű felperes jogsértéstől eltiltás iránti keresete

Ahogy arra az elsőfokú bíróság is helyesen utalt: befejezett cselekménnyel elkövetett jogsértés esetén a sérelmet szenvedett fél alanyi jogon követelheti a jogsértő eltiltását a további jogsértéstől (Legfelsőbb Bíróság Pfv.IV.21.778/2007/5., Pfv.IV.21.237/2008/4.). Mivel pedig az alperes a jogsérelmet befejezett magatartással okozta, a Ptk. 2:51. §-a (1) bekezdésének b) pontja alapján el kellett tiltani őt a további jogsértéstől. Ezért a II. rendű felperes fellebbezése az alperes terhére megállapított jogsértés tekintetében alapos, egyebekben pedig - jogsértés hiányában - alaptalan volt.

3.

A II. rendű felperes sérelemdíj iránti keresete

A 2014 nyarán, azaz a Ptk. hatályba lépése után elkövetett jogsértés folytán a II. rendű felperes sérelemdíjra tarthatott igényt (Ptk. 2:52. §-a).

Annak eldöntése során, hogy a II. rendű felperest megilleti-e, és ha igen, milyen összegű sérelemdíj illeti meg, kiemelt jelentőséggel bírt az, hogy a II. rendű felperes e jogsértéssel okozati összefüggésben milyen immateriális hátrányokat szenvedett el. Az elsőfokú bíróság érvelésével szemben ugyanis a személyiségi jogsértés megállapításának nem automatikus következménye a sérelemdíj megítélése, a körülmények bírói mérlegelése adott esetben azt is eredményezheti, hogy a jogsértő nem kötelezhető sérelemdíj megfizetésére (BH2016.241.).

Márpedig a II. rendű felperest vitán felül érték nem vagyoni sérelmek. Noha az alperes a **H. H.t** csupán kör-email formájában küldte szét, azok vitán felül eljutottak olyan személyekhez is, akik - akár magánemberként, akár közszereplőként - ismerték a férjét: az I. rendű felperest vagy - akár magánemberként, akár orvosként - őt magát. Ez köztudomásúan, azaz külön bizonyítást nem igénylő módon negatívan befolyásolta az II. rendű felperesről kialakult képet, továbbá magyarázkodási kényszert és szégyenérzetet idézett elő az ő oldalán. Ez önmagában is olyan nem vagyoni hátrányt jelent, amely indokoltá tette a sérelemdíj megítélését.

E díj mértékének megállapítása során értékelni kellett az alperes jogsértő magatartásának súlyát és felróhatóságának fokát, hiszen a közszereplő I. rendű felperessel folytatott közéleti vitája során teljesen szükségtelenül, indokolatlanul és öncélúan sértette meg a közszereplőnek nem minősülő II. rendű felperest, amely a neki megítélt sérelemdíj felemelését tette szükségessé. Ennek tükrében az ítéltábla 400 000 Ft sérelemdíj megfizetését tartotta indokoltnak, ez állt ugyanis arányban a kár bekövetkezésekor uralkodó ár- és értékviszonyokkal, valamint a hasonló ügyekben kialakult bírói gyakorlattal. Ezért az alperesnek a II. rendű felperes felé fennálló fizetési kötelezettségét - a jogcím rendelkező részben történő megjelölésének mellőzésével - 400 000 Ft-ra felemelte, a II. rendű felperes ezt meghaladó keresetét pedig elutasította.

III.

Az I. rendű felperessel szemben benyújtott viszontkereset fellebbezéssel érintett része

Az ítéltábla az alperes fellebbezése folytán mindenekelőtt arra mutat rá, hogy elsőfokú bíróság helyesen minősítette az alperest közszereplőnek. Az I. rendű felperes viszontkeresettel érintett nyilatkozatai ugyanis az alperes közéleti tevékenységéhez kapcsolódtak, ezért az ezzel kapcsolatos bírálatok és vélemények tekintetében őt akkor is közszereplőnek kell tekinteni, ha a közéletben jelenleg már nem vesz részt (Debreceni Ítéltábla Pf.I.20.033/2015/5.). Az ítéltábla az I. rendű felperessel szemben benyújtott viszontkeresetnek a fellebbezéssel és a csatlakozó érintett részét ennek tükrében az alábbiak szerint vizsgálta meg.

1.

Az I. rendű felperessel szemben előterjesztett jogsértés megállapítása iránti viszontkereset

1.) és 2.) kijelentés

A két sérelmezett közlést együttesen kellett értékelni, hiszen azokat ugyanaz a szöveg: az I. rendű felperes 3. sorszámú előkészítő irata tartalmazta. Eszerint az 1.) kijelentés és az azt megelőző mondat pontosan így hangzik: „Ezzel (is) magyarázható az alperes személyem elleni hazudozása és vádaskodása, mert nem kevés pénzt kaphatott **B**től, hogy ennyire aktív és szorgalmas intrikussá vált. Mint egykori színész, elvállalta (jó sarzsiért) ezt a szerepet, még túl is játszotta magát, mint a ripacsok szokták.” A 2.) közlés pedig a következő szövegkörnyezetben szerepel: „Tekintettel arra, hogy az alperessel semmilyen ismeretségi kapcsolatunk nem volt, és az információit **B G-től**, valamint **Sz. R-től** kapta, azokat színezte ki, kitöltve kitalált gúnyolódó, sértegető, kompromittáló valótlanosságokkal. Ezért állítható, hogy mindezt az informátoraiktól kapott pénzért tette, amely azzal is igazolható, hogy **B** fedezte a könyvkiadásait, azzal a feltétellel, hogy a neve is fel lesz tüntetve a könyvben és az én lejárátásomat szolgáló anyag sem marad ki belőle.”

Az így pontosított tényállás alapján az ítéltábla az elsőfokú bíróság döntésével csak részben ért egyet. A szövegkörnyezetből egyértelműen kitűnik, hogy mindkét közlés ugyanarra a vonatkozik: azt tartalmazzák, hogy az alperes **B G-től** kapott pénzt azért, hogy lejárató anyagokat terjesszen róla az interneten. Mindez nem véleménynyilvánításnak, hanem konkrét tényállításnak minősül, hiszen annak tartalma bizonyítás tárgya lehet.

Kétségtelen tény, hogy az I. rendű felperes a per során nem igazolta az 1.) és 2.) közléseiben foglalt tényállításának valóságtartalmát, ez azonban önmagában még nem jelentette azt, hogy az alperes alappal kért személyiségvédelmet. Az I. rendű felperes ugyanis e tényállítását egy peres eljárás során tette meg, az igényének érvényesítése céljából pedig elő kellett adnia azokat a tényeket, amelyek a követelését megalapozták. Ahogy arra az ítéltábla korábban már utalt: az ilyen nyilatkozatok csak akkor sérthetnek személyiségi jogot, ha azok tudatosan hamis vagy az eljárás tárgyával össze nem függő, valótlan tényállítások voltak (BDT2006.1429., EBH2002.624, BH2004. 357., Kúria Pfv.IV.20.276/2012/10., EBD2014.P.12., Debreceni Ítéltábla Pf.I.20.895/2016/9., Győri Ítéltábla Pf.IV.20.331/2017/6.). Ennek a feltételnek azonban az 1.) és 2.) közlésekben foglalt tényállítás nem felel meg, hiszen az I. rendű felperes e nyilatkozatát a keresetével érintett alperesi közlések magyarázataként, azaz az alperes mögöttes motivációinak bemutatása céljából fogalmazta meg, amellyel az eljárás kereteit nem lépte át. Ezt az is bizonyítja, hogy amennyiben az I. rendű felperes e tényállításának valódiságát igazolta

volna, azt a bíróságnak az ő terhére elkövetett személyiségi jogsértés jogkövetkezményeinek, így a neki járó nem vagyoni kártérítés/sérelemdíj összegének körében hozott döntése során értékelnie kellett volna. Annak tehát, hogy e tényállítását nem igazolta, kizárólag az a következménye, hogy a bíróság e tényt az ő terhére elkövetett személyiségi jogsértés következményeinek meghatározásakor nem vehette figyelembe, ezzel ugyanakkor az I. rendű felperes az alperes személyiségi jogait nem sértette meg.

A kifejtett okok miatt nemcsak az 1.), hanem a 2.) közlésre alapított viszontkeresetet is el kellett utasítani, így az alperes fellebbezése az 1.) kijelentés tekintetében alaptalan, az I. rendű felperes fellebbezése ugyanakkor a 2.) közlés vonatkozásában alapos volt.

3.) kijelentés

A 3.) kijelentés az I. rendű felperes „Egy ítélet margójára - avagy - **B** meztelen” című írásának két részét tartalmazza: „**B** hazugságainak „farvizén” bókászott (...) alperes neve is, akik átvették a hazugságait és bátran terjesztették azokat. Bizonyos értelemben - most - ők is érintve érezhetik magukat **B** leleplezésében, hiszen cinkosként és „mitfárerként” kalákában kotyvasztották **B** hazugságait, vádaskodásait és másokat lejárató akcióit.” „**Sz-t** pedig **B** honorálta anyagilag, hogy bárgyú valótlanságokat terjesszen rólam az Interneten.”

A sérelmezett kijelentést tartalmazó cikk arról szól, hogy az I. rendű felperes szerint bírói ítélet leplezte le **B G-nak** az 1956-os tevékenységével kapcsolatos valótlan tényállításait. Annak megítélése azonban, hogy e személy valójában részt vett-e, és ha igen, milyen módon vett részt az 1956-os eseményekben, nem a jelen eljárásra tartozik, ez ugyanis olyan szakmai vita, amelyben a bíróság nem foglalhat állást (PK 12., BH2007.151.). Ehhez képest annak eldöntése, hogy **B G** - az alperessel vagy más személlyel együtt - ebben a témában valóban hazudott-e, nem a bíróság feladata, így a szöveg első részét az alperes nem sérelmezhet, erre alapítva személyiségvédelmi igényt nem terjeszthetett elő. Ezért az ítéletábra mellőzte az erre vonatkozó megállapítást az elsőfokú ítélet rendelkező részéből.

A cikk azon része azonban, amely arra utalt, hogy **B** anyagilag honorálta az alperesnek az I. rendű felperest bíráló munkáit, az 1.) és 2.) közlésekhez hasonlóan tényállításnak minősült, amelynek valóságtartalmát az I. rendű felperes a per során nem igazolta. Mivel pedig az alperesre sértő, valótlan tényállítást az I. rendű felperes nem a perben, hanem egy pert megelőzően közzétett internetes írásban tette meg, az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a szöveg ezen része az alperes jóhírnevének sérelmével járt.

4.) kijelentés

Egyetértett az ítéletábra az elsőfokú bíróság azon jogi álláspontjával is, hogy a 4.) kijelentés sértette az alperes becsületét. A „maniért vagy más juttatásokért minden piszkos munkára kapható” kifejezés ugyanis - az 1.), 2.) és 3.) kijelentésekkel szemben - nem egy konkrét tényállítás, hanem egy általános véleménynyilvánítás volt, amelyet az I. rendű felperes a kijelentést tartalmazó cikk szövegében semmivel sem indokolt meg, ezt az értéktételét nem vezette le. Az így megfogalmazott kritika valóban olyan mértékben indokolatlan és sértő, hogy azt - az elsőfokú ítéletben foglalt helyes indokok miatt - egyetlen közszereplő sem köteles eltűrni. Ezért az I. rendű felperes fellebbezése ebben a körben sem volt alapos.

5.) kijelentés

Helyesen foglalt állást az elsőfokú bíróság arról is, hogy az 5.) közlés nem sérti az alperes személyiségi jogait, az ítélet tábla a döntés indokaival is egyetért, azokat megismételni nem kívánja. A fellebbezés tükrében csupán arra mutat rá, hogy e kijelentés nem az alperes személyére, hanem a közéleti vitában általa alkalmazott módszerekre vonatkozik, kifejezőmódjában pedig nem lépi át a közszereplőkkel szembeni véleménynyilvánítás tág határait. Ezért az alperes fellebbezése ebben a körben nem foghatott helyt.

6-11.) kijelentések

Az elsőfokú bíróság jogszerűen minősítette ezeket a közléseket az alperes emberi méltóságával ellentétesnek, hiszen azok az alperes személyét „elmebetegnek” bemutató, szükségtelen, indokolatlan és megalázó sértések voltak, amelyeknek sem egy peres eljárásban (6.) közlés), sem pedig interneten közzétett írásokban nem szabad teret engedni (7-11.) közlések), ezek eltűrésére egy közszereplő sem köteles. Az ilyen megfogalmazások - az alperes által alkalmazott „barom” és „ágytál” kifejezésekhez hasonlóan - annak tükrében sem menthetőek, hogy az írások megszületésének időpontjában az I. rendű felperes és az alperes nyilvános vitája - egyre durvuló hangnemben - már hosszú ideje folyt. Ezért az I. rendű felperes fellebbezése ebben a körben sem volt alapos, az elsőfokú ítélet indokolását ugyanakkor annyiban pontosítani kellett, hogy az a 7-11.) közlésekre vonatkozó ténybeli és jogi indokokat az 58-59. oldalakon - tévesen - 7-8-9. sorszámok alatt tartalmazza.

13.) kijelentés

Az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg, hogy ez a közlés sérti az alperes becsületét.

Azt, hogy a sérelmezett közlést az I. rendű felperes melyik írásában tüntette fel, a viszontkeresetének alapját képező tényállítások között az alperes kötelezettsége volt megjelölni. Ennek eleget is tett, hiszen a pontosított viszontkeresetét tartalmazó 224. sorszámú beadványában úgy nyilatkozott: a 13.) kijelentés az I. rendű felperes 3. sorszámú beadványában szerepel. Ez a tényállítás azonban téves, ebben a beadványban ugyanis a sérelmezett közlés nem lelhető fel. Azt pedig, hogy e kijelentés az I. rendű felperes más beadványaiban vagy írásaiban szerepel-e, a viszontkereseti kérelem tényállási részéhez kötött bíróság nem vizsgálhatta, így ebben a körben a viszontkereset nem foghatott helyt.

Hangsúlyozza az ítélet tábla ugyanakkor azt is, hogy az I. rendű felperes nem sértette meg az alperes egyetlen személyiségi jogát sem azzal, hogy őt a per tárgyát képező közéleti vita során „tömeggyilkosnak” minősítette. Ez ugyanis nem azt jelenti, hogy az I. rendű felperes azzal vádolta meg az alperest, hogy „embereket gyilkolt”, hanem - a „bolsevik módszerekre” utaló 4.) kijelentéshez hasonlóan - csupán éles bírálatot fejez ki az alperes közéleti tevékenységével kapcsolatban, amelyet egy közszereplő tűrni köteles. Erre tekintettel a viszontkereset érdemben sem volt alapos, így az I. rendű felperes fellebbezése ebben a körben eredményre vezetett.

14-15.) kijelentések

Egyetértett az ítélet tábla az elsőfokú bíróság azon jogi álláspontjával, hogy ezek a kijelentések nem sértik az alperes személyiségi jogait. Az ítélet tábla az általa kifejtett indokokat a fellebbezés tükrében azzal egészíti ki, hogy e közlések - az azokat tartalmazó szöveg helyes értelmezése szerint - nem minősítik az alperest kifejezetten „elmebetegnek”, ezért a tartalmuk eltér a 6-11.) kijelentésektől. A 14-15.) közlések

valójában az I. rendű felperes felháborodását fejezik ki amiatt, hogy szerinte az alperes a felek egyre durvuló hangnemű nyilvános közéleti vitájában nem képes megérteni az ő álláspontját. Azt, hogy e véleményét az I. rendű felperes - az alperes „elmebetegnek” történő minősítése nélkül - az egész írást átható, éles, gúnyolódó stílusban fejezte ki, az alperes műveiben használt gunyoros stílushoz hasonlóan nem öncélú, hanem funkcióval bír: közvetíti az I. rendű felperes érzelmeit és aláhúzza, kihangsúlyozza a mondanivalóját, e célt pedig úgy valósítja meg, hogy nem lépi át a közszereplővel szembeni véleménynyilvánítás tág alkotmányos határait. Erre tekintettel ebben a körben az alperes fellebbezése volt alaptalan.

16-17.) kijelentések

Az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg, hogy ez a közlés sérti az alperes becsületét.

Azt, hogy a sérelmezett közlést az I. rendű felperes melyik írásában tüntette fel, a viszontkeresetének alapját képező tényállítások között az alperes kötelezettsége volt megjelölni. Ennek eleget is tett, hiszen a pontosított viszontkeresetét tartalmazó 224. sorszámú beadványában úgy nyilatkozott: a 16-17.) kijelentések az I. rendű felperes 3. sorszámú beadványában szerepelnek. Ez a tényállítás azonban téves, ebben a beadványban ugyanis a 17.) („csendőrpertut alkalmazó, ágytálazó **Sz**”) közlés nem lelhető fel, a 16.) kijelentés pedig akként szerepel, hogy az alperes az I. rendű felperes szerint egy „alattomos, hazug, senkiházi”. Azt, hogy a 17.) kifejezés az I. rendű felperes más beadványaiban vagy írásaiban szerepel-e, a viszontkereseti kérelem tényállási részéhez kötött bíróság nem vizsgálhatta, így ebben a körben a viszontkereset nem foghatott helyt.

Hangsúlyozza az ítéletábla ugyanakkor azt is, hogy az I. rendű felperes egyik közléssel sem sértette meg az alperes személyiségi jogait. Az „alattomos, hazug, senkiházi” minősítés az alperes közéleti tevékenysége miatt megfogalmazott éles kritika, amely közéleti szereplő esetén ugyanúgy nem alapoz meg személyiségvédelmet, mint az alperes által az I. rendű felperes jellemzésére használt „nagyon hitvány” kifejezés. A „csendőrpertut alkalmazó, ágytálazó **Sz**” szóösszetétellel pedig az I. rendű felperes arra utalt, hogy az alperes az írásaiban tegezte és ágytálnak nevezte őt, amely megfelel a valóságnak, így személyiségi jogsértést ez sem valósított meg. Erre tekintettel a viszontkereset érdemben sem volt alapos, így az I. rendű felperes fellebbezése ebben a körben eredményre vezetett.

19.) kijelentés

Az elsőfokú bíróság által rögzített tényállástól eltérően a közlés így szólt: „...fogja be tisztátalan száját és állítsa le perverz gondolatait...”. Az így pontosított tényállásból az elsőfokú bíróság helyes következtetést vont le, az ítéletábla a döntésének indokaival is egyetért, azokat megismételni nem kívánja. A fellebbezés tükrében csupán arra utal, hogy az I. rendű felperes az alperesnek a feleségét: a II. rendű felperest érintő nyilvános közéleti írásaira reagált ilyen éles megfogalmazással, amely a közszereplővel szembeni véleménynyilvánítás tág alkotmányos határait nem lépte át, így az alperes személyiségvédelmi igényét nem alapozta meg.

23.) kijelentés

Nem **osztotta** az ítéletábla az elsőfokú bíróság azon jogi álláspontját, hogy ez a közlés sérti az alperes becsületét. Az I. rendű felperes mind a pert megelőzően, mind pedig a perben írt beadványaiban többször hangot adott annak a véleményének, hogy az alperes

egyes perbeli tényállításai valótlanok. Ehhez az I. rendű felperesnek - a keresetéhez kapcsolódó jogérvényesítés és a viszontkeresettel szembeni védekezés körében - minden joga megvolt, e kijelentésekkel tehát a per kereteit nem lépte át. Az a tény pedig, hogy ezt az álláspontját a 23.) közlésben élesen fogalmazta meg, az alperes által az I. rendű felperes jellemzésére használt „nagyon hitvány” kifejezéshez hasonlóan személyiségvédelmet nem alapoz meg. Ezért a viszontkereset ebben a körben sem volt alapos, az I. rendű felperes fellebbezése tehát eredményre vezetett.

30-37.) kijelentések

Nem értett egyet az ítélőtábla az elsőfokú ítélet azon rendelkezésével sem, amely szerint az I. rendű felperes a 30., 34. és 35.) közlésekkel megsértette az alperes becsületét, a 31-33.) és a 36-37.) közlésekkel kapcsolatos viszontkereset elutasítására ugyanakkor jogszerűen került sor. E kijelentések - az azokat tartalmazó írások tükrében - egyértelműen az alperes művészként és közéleti szereplőként végzett tevékenységének éles kritikáját tartalmazzák, amelyet - függetlenül attól, hogy az I. rendű felperes lesújtó értékítélete alapos-e vagy nem - az alperesnek mint művésznak és közéleti szereplőnek tűrnie kell. A közszereplővel szembeni véleménynyilvánítás tág alkotmányos határait tehát az I. rendű felperes a 30., 34. és 35.) közlésekkel nem lépte át, ezért a viszontkeresetet ebben a körben is el kellett volna utasítani, így az I. rendű felperes fellebbezése eredményes volt, az alperes pedig alap nélkül fellebbezett 31-33.) és a 36-37.) közlésekkel kapcsolatos viszontkereset elutasítása miatt.

38-39.) kijelentések

Helyesen utalt az I. rendű felperes a fellebbezésében arra is, hogy az elsőfokú bíróság ezeket a közléseket szintén tévesen ítélte ellentétesnek az alperes jóhírnevével.

Kétségtelen tény, hogy az I. rendű felperes a per során nem igazolta a 38.) és 39.) kijelentéseiben foglalt tényállításának valóságtartalmát, ez azonban önmagában még jelentette azt, hogy az alperes alappal kért személyiségvédelmet. Az I. rendű felperes ugyanis e tényállítását egy peres eljárás során tette meg, az igényének érvényesítése céljából pedig elő kellett adnia azokat a tényeket, amelyek a követelését megalapozták. Ahogy arra az ítélőtábla korábban már utalt: az ilyen nyilatkozatok csak akkor sérthetnek személyiségi jogot, ha azok tudatosan hamis vagy az eljárás tárgyával össze nem függő, valótlan tényállítások voltak (BDT2006.1429., EBH2002.624, BH2004. 357., Kúria Pfv.IV.20.276/2012/10., EBD2014.P.12., Debreceni Ítélőtábla Pf.I.20.895/2016/9., Győri Ítélőtábla Pf.IV.20.331/2017/6.). Ennek a feltételnek azonban az 38.) és 39.) közlésekben foglalt azon tényállítás, amely szerint az alperes a „p@....hu” email-címen, valamint a „metapédia” segítségével becsületsértő anyagokat terjesztett róla az interneten, nem felel meg, hiszen az I. rendű felperes e nyilatkozatát annak érdekében tette meg, hogy bemutassa: milyen nyilvánosságot kaptak a keresetével érintett alperesi közlések. Ezzel az eljárás kereteit nem lépte át, amit az is igazol, hogy amennyiben az I. rendű felperes e tényállításának valódiságát bizonyította volna, azt a bíróságnak az ő terhére elkövetett személyiségi jogsértés jogkövetkezményeinek, így a neki járó nem vagyoni kártérítés/sérelemdíj összegének körében hozott döntése során értékelnie kellett volna. Annak tehát, hogy e tényállítását nem igazolta, kizárólag az a következménye, hogy a bíróság e tény az ő terhére elkövetett személyiségi jogsértés következményeinek meghatározásakor nem vehette figyelembe, ezzel ugyanakkor az I. rendű felperes az alperes személyiségi jogait nem sértette meg. Ezért a viszontkeresetet ebben a körben

is el kellett volna utasítani, azaz az I. rendű felperes fellebbezése szintén eredményre vezetett.

40., 41. és 43. kijelentések

Az elsőfokú bíróság úgy foglalt állást, hogy a 40. és 41.) közlés az alperes emberi méltóságával, a 43.) kijelentés pedig az alperes jóhírnevével ellentétes. Az ítéletábra azonban ezzel sem értett egyet.

Az elsőfokú ítélet helyesen tartalmazza, hogy a 40. és a 41.) közlések véleménynyilvánítások, a 43.) kijelentést ugyanakkor az elsőfokú bíróság tévesen minősítette tényállításnak. E kijelentés pontosan így hangzik: „alperes neve a „dolgozat” bevezetőjében a **B** névvel „bűvészkedik” (cserje, **b**-bab, **b**-ugró, **b**-rózsa, stb.), majd az álmoskönyvi jelentésére tér át, egy infantilis alsótagozatos kisiskolás észjárásának megfelelően, de az sem kizárt, hogy valamilyen kemény drogot fogyasztott múzsa csókoltá homlokán, megsajnálván, hogy eddigi pályája során nem részesült hasonló kegyben.” A szövegkörnyezetből egyértelműen látható, hogy az I. rendű felperes nem azt állította, hogy az alperes kemény drogot fogyasztott, hanem az általa írt művet illetve kritikával, zavarosnak és összefüggéstelennek minősítve azt. Tényállítás hiányában e kijelentés tehát nem sérthette meg az alperes jóhírnevét.

A 43.) közlés, valamint az azzal azonos tartalmú 40. és 41.) kijelentések nem tekinthetők olyan véleménynyilvánításnak sem, amelyet egy közszereplőnek nem kell eltűnnie. Az ugyanis, hogy az I. rendű felperes az alperes műveit zavarosnak, összefüggéstelennek és értelmetlennek tartja, nem ad alapot a személyiségvédelemre. Az pedig, hogy e véleményét az I. rendű felperes a közléseket tartalmazó írásokat átható, éles, gúnyolódó stílusban fejezte ki, az alperes műveiben használt gunyoros stílushoz hasonlóan nem öncélú, hanem funkcióval bír: közvetíti az I. rendű felperes érzelmeit és aláhúzza, kihangsúlyozza a mondanivalóját, e célt pedig úgy valósítja meg, hogy nem lépi át a közszereplővel szembeni véleménynyilvánítás társadalmi határait. Erre tekintettel a vizontkeresetet ebben a körben is el kellett volna utasítani, azaz az I. rendű felperes fellebbezése szintén eredményre vezetett.

42.) kijelentés

E közlés pontos szövege így szól: „Ha már a családfák vizsgálatával foglalkozik, ne szégyellje a szüleit vagy feleségét (esetleg ágyasát) vagy utódját (utódjait) sem megemlíteni, kimaradtak ugyanis ezek az ismertetések a KI KICSODA biográfiából, pedig az sem lenne szégyen (...), ha esetleg spermabankból fejlődött volna ki, így ha valakit sérteget vagy igaztalanul vádol, legalább elküldheti önt a spermabankba, és nem kell csúnya (illetlen) szavakat használnia. Egy kosárra való (már-már dicsekvésnek tűnő) művészi szerepeiről részletesen tájékoztatta a biográfia olvasóit, legye(n) tehát büszke a származására, nem a szülei (vagy a spermabank) tehet arról, **tisztes** nevét **A**-ra, **P-re** vagy **Sz-re** változtatta...”.

Az így pontosított tényállás alapján az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy ez a közlés már sérti az alperes emberi méltóságát, az ítéletábra e döntés indokaival is egyetért, azokat megismételni nem kívánja. A fellebbezés tükrében csupán azt emeli ki, hogy ez a kijelentés - az alperes által használt „barom” és „ágytál”, valamint az I. rendű felperes által használt „elmebeteg” kifejezésekhez hasonlóan - teljesen felesleges, öncélú sértegetés, amelyet senki, így egy közszereplő sem köteles eltűnni, az ugyanis túlmegy a

véleménynyilvánítás alkotmányos határain. Ezért az I. rendű felperes fellebbezése ebben a körben alaptalan volt.

44.) kijelentés

Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg azt is, hogy az I. rendű felperes a 3. sorszámú beadványában megsértette az alperes jóhírnevét azzal, hogy azt állította: az alperes „plagizálta Márait”. E valótlan tényállítással szemben ugyanis a valóság az, hogy az alperes az „És leszen” című művének I. rendű felperest érintő részében mindig a szerzőt feltüntetve és az idézett szöveget idézőjelbe helyezve idézte Márai Sándor sorait, így plágiumot nem követett el, hiszen Márai írásait nem a saját munkájaként tüntette fel. Mivel pedig e valótlan tényállítás sértő volt az alperesre nézve és nem is függött össze a per tárgyával, az elsőfokú bíróság döntése és annak indokai is helyesek, így az I. rendű felperes fellebbezése nem foghatott helyt.

46.) kijelentés

Ez közlés az elsőfokú ítélet rendelkező részével ellentétben nem az I. rendű felperes 3. sorszámú beadványában, hanem - az elsőfokú ítélet tényállásával egyezően - az I. rendű felperes 24/A/17. alatt csatolt emailjében szerepel a következő szöveggel: „Aki kilenc durva hazugságot elkövet, az jobban teszi, ha hallgat. Merthogy: anno dacumál, rokonaink és ismerőseink, valamint a közvélemény körében az a mondóka forgott közszájon, hogy aki hazudik, az lop is! Persze ez nem vonatkozik I.v.h. **Sz** elvtársra, mert kivételek mindenhol voltak és vannak, és ennyi **Sz**-féle fajsúlyos hazugság már önmagában is szégyen, akkor is, ha nem „enyves” kezű a hazudozó.”

Ebben a szöveggörnyezetben a sérelmezett kijelentés nem értékelhető konkrét tényállításként, hiszen az I. rendű felperes nem tett olyan kijelentést, hogy az alperes lopott, így konkrét tényállítás hiányában az alperes jóhírnevét nem sérthette meg. Ez a közlés - annak helyes tartalma szerint - valójában az I. rendű felperes azon véleményét tükrözi, hogy a szerinte valótlanosságokat állító alperes olyan személy, akitől kitelik, hogy más erkölcsileg elítélendő dolgot is műveljen. Mindez olyan általános tartalmú, de élesen megfogalmazott kritikának minősül, amelyet egy közszereplő tűrni köteles, így a viszontkereset ebben a körben sem volt alapos, az I. rendű felperes fellebbezése tehát eredményre vezetett.

47., 49., 51-53. és 55.) közlések

Nem értett egyet az ítélőtábla az elsőfokú ítélet azon rendelkezésével sem, amely szerint az I. rendű felperes a 47., 49., 51., 53. és 55.) közlésekkel megsértette az alperes személyiségi jogait, az 52.) közlésre alapított viszontkereset elutasítására ugyanakkor jogszerűen került sor.

E kijelentéseket az I. felperes - az azokat tartalmazó bírósági beadványok tükrében - egyértelműen arra alapította, hogy az alperes az „**Á**” című művének 6. oldalán a következőket írta: „Nincs annyi időm, hogy fölösleges köteteket gyártsak. Pénzem sincs annyi. Csak szeretteimtől lopom el mindkettőt.” (idézi a 119. sorszámú beadvány 5. oldala). Az I. rendű felperes ezt a kijelentést értelmezte úgy, hogy az alperes a saját állítása szerint is pénzt lopott a hozzátartozóitól.

Kétségtelen tény, hogy az alperes idézett mondatai többféleképpen értelmezhetőek. Az egyik lehetséges értelmezés az, hogy az alperes a „lopás” kifejezést csak átvitt

értelemben, szimbolikusan használta és azt kívánta kifejezni, hogy amíg a könyvein dolgozik, nincs ideje törődni a szeretteivel és megkeresni azt a pénzt, amely a róluk való gondoskodáshoz szükséges. A másik lehetséges értelmezés azonban valóban az, hogy az alperes nemcsak a könyvei megírásához szükséges időt vette el a hozzátartozóitól, hanem eltulajdonította tőlük azt a pénzt is, amely a művek kiadásához kell.

Annak következményeit, hogy egyes mondatai többféleképpen értelmezhetők, az alperes nem háríthatja át másra, így nem róhatja fel az I. rendű felperesnek, hogy ő ennek a szövegnek az alperes szándékaitól eltérő tartalmat tulajdonított és ez alapján arra a következtetésre jutott, hogy az alperes a saját állítása szerint is meglopta a hozzátartozóit. Mivel pedig e kijelentések mindegyike az alperes ezen írásán alapul, azok nem minősülhettek ellentétesnek sem az alperes becsületével, sem pedig a jóhírnevével, hiszen az I. rendű felperes valamennyi közlésében az alperes saját szavait ismételte meg olyan értelmezésben, amelyre a szöveg lehetőséget adott. Ezért a viszontkeresetet a 47., 49., 51., 53. és 55.) közlések tekintetében is el kellett utasítani, így az I. rendű felperes fellebbezése e körben eredményes volt, az alperes pedig alap nélkül fellebbezte meg az 52.) kijelentésre alapított viszontkeresetének elutasítását.

48.) kijelentés

Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy e közlés nem sérti az alperes személyiségi jogait, az ítéletábra a döntésének indokaival is egyetért, azokat megismételni nem kívánja. A fellebbezés tükrében csupán arra utal, hogy ez a kijelentés az I. rendű felperes azon véleményét fejezi ki, hogy az alperes perbeli tényállításai valótlanok. Ehhez az I. rendű felperesnek - a keresetéhez kapcsolódó jogérvényesítés és a viszontkeresettel szembeni védekezés körében - minden joga megvolt, e kijelentéssel tehát a per kereteit nem lépte át. Az a tény pedig, hogy ezt az álláspontját a 48.) közlésben élesen fogalmazta meg, az alperes által az I. rendű felperes jellemzésére használt „nagyon hitvány” kifejezéshez hasonlóan személyiségvédelmet nem alapoz meg. Ezért a viszontkereset ebben a körben sem volt alapos, az alperes fellebbezése tehát nem vezetett eredményre.

54.) kijelentés

Nem értett egyet az ítéletábra az elsőfokú bíróság azon álláspontjával, hogy e közlés sérti az alperes becsületét. E kijelentés - annak helyes tartalma szerint - valóban nem tényállítás, hanem véleménynyilvánítás volt: az I. rendű felperes az alperes által csatolt egyes okiratokat minősítette megtevesztőnek. E véleményével azonban az I. rendű felperes nem lépte át a peres eljárás kereteit, a keresetéhez kapcsolódó jogérvényesítés és a viszontkeresettel szembeni védekezés körében ugyanis minden joga megvolt ahhoz, hogy véleményt formáljon az ellenfele által csatolt okirati bizonyítékok bizonyító erejéről. Az a tény pedig, hogy ezt az álláspontját az 54.) közlésben élesen fogalmazta meg, az alperes által az I. rendű felperes jellemzésére használt „nagyon hitvány” kifejezéshez hasonlóan személyiségvédelmet nem alapoz meg. Ezért a viszontkereset ebben a körben sem volt alapos, az I. rendű felperes fellebbezése tehát eredményre vezetett.

56.) kijelentés

Ezt a közlést is tévesen minősítette az elsőfokú bíróság az alperes személyiségi jogaival ellentétesnek. Az I. rendű felperes a kijelentést tartalmazó írásában csupán annak a véleményének adott hangot, hogy az alperes róla megjelent írásai valótlanok. Ezt a véleményt egy közszereplőnek túrníe kell. Az pedig, hogy e véleményét az I. rendű felperes a közlést tartalmazó írást átható, éles, gúnyolódó stílusban fejezte ki, az alperes

műveiben használt gunyoros stílushoz hasonlóan nem öncélú, hanem funkcióval bír: közvetíti az I. rendű felperes érzelmeit és aláhúzza, kihangsúlyozza a mondanivalóját, e célt pedig úgy valósítja meg, hogy nem lépi át a közszereplővel szembeni véleménynyilvánítás tág alkotmányos határait. Erre tekintettel a viszontkeresetet ebben a körben is el kellett volna utasítani, azaz az I. rendű felperes fellebbezése szintén eredményre vezetett.

Összegzés

Az I. rendű felperes négy írásában 10 jogértést követett el az alperessel szemben: az „Egy ítélet margójára...” című cikkben a 3.), a „Lányi levitézlett...” című műben a 4.), az „A...” című munkában a 7-11.) és a 42.), a 3. sorszámú beadványban pedig a 6. és a 44.) jogszértést. Az elsőfokú bíróság úgy foglalt állást, hogy valamennyi jogszértésre a Ptk. hatálybalépése után került sor, hiszen az alperesnek kizárólag sérelemdíjat ítélt meg. Mivel pedig az elsőfokú bíróság ezen megállapítását egyik fél sem fellebbezte meg, a fellebbezési és csatlakozó fellebbezési kérelemhez kötött ítéletábra e jogszértések következményeit a Ptk. rendelkezései alapján vonta le (2013. évi CLXXVII. törvény (Ptké.) 8. §-ának (1) és (2) bekezdései).

2.

Az I. rendű felperessel szemben benyújtott jogszértéstől eltiltás és a jogszértés abbahagyására kötelezés iránti viszontkereset

Ahogy arra az elsőfokú bíróság is helyesen utalt: befejezett cselekménnyel elkövetett jogszértés esetén a sérelmet szenvedett fél alanyi jogon követelheti a jogszértő eltiltását a további jogszértéstől (Legfelsőbb Bíróság Pfv.IV.21.778/2007/5., Pfv.IV.21.237/2008/4.). Mivel pedig az I. rendű felperes az összes jogszérelmet befejezett magatartással okozta, a Ptk. 2:51. §-a (1) bekezdésének b) pontja alapján el kellett tiltani őt a további jogszértéstől. Ezért az I. rendű felperes kereset elutasítására irányuló fellebbezése e körben alaptalan volt.

Tévedett ugyanakkor az elsőfokú bíróság akkor, amikor az I. rendű felperest a jogszértés abbahagyására is kötelezte, erre ugyanis csak akkor lett volna szükség, ha az I. rendű felperes jogszértő magatartása jelenleg is folyamatban lenne. Ennek hiányában a viszontkeresetet ebben a körben is el kellett utasítani.

A jogszértéstől eltiltásra és a jogszértés abbahagyására irányuló viszontkeresetet az ítéletábra azon közlések tekintetében is elutasította, amelyek tekintetében az I. rendű felperes a jogszértés megállapításának mellőzése érdekében eredményesen fellebbezett.

3.

Az I. rendű felperessel szemben sérelemdíj megfizetése iránt benyújtott viszontkereset

Az alperes a Ptk. 2:52. §-a alapján sérelemdíjra tartott igényt. Annak eldöntése során, hogy az alperest megillette-e, és ha igen, milyen összegű sérelemdíj illette meg, kiemelt jelentőséggel bírt az, hogy a jogszértésekkel okozati összefüggésben milyen immateriális hátrányokat szenvedett el. Az elsőfokú bíróság érvelésével szemben ugyanis a személyiségi jogszértés megállapításának nem automatikus következménye a sérelemdíj megítélése, a körülmények bírói mérlegelése adott esetben azt is eredményezheti, hogy a jogszértő nem kötelezhető sérelemdíj megfizetésére (BH2016.241.).

Márpedig az alperest a jogsértések folytán érték nem vagyoni sérelmek, hiszen a per során bizonyította, hogy a 3., 4., 7-11. és 42.) közléseket tartalmazó cikkek közzétételre kerültek az interneten (47/A/11. sorszámú irat), amelyet az I. rendű felperes maga is elismert (85. sorszámú előkészítő irat 2. oldala). Az a tény, hogy a kijelentések a nyilvánosság számára hozzáférhetővé váltak, az I. rendű felperes szándékaival nem volt ellentétes, hiszen a közléseket tartalmazó írások tartalmából egyértelműen kitűnik, hogy azokat az I. rendű felperes a nyilvánosságnak szánta, így kívánt ugyanis válaszolni az alperes őt érintő írásaira. Abból a körülményből, hogy a közlések jelenleg már nem találhatók meg az alperes által hivatkozott honlapokon, nem következik, hogy azok a nyilvánosság számára korábban sem voltak elérhetőek, így mindez az említett okirati bizonyítékok bizonyító erejét nem teszi kétségessé. Annak pedig, hogy a kifogásolt közléseket az I. rendű felperes vagy más személy tette-e ki az internetre, a per során nem volt jelentősége. A sérelemdíj fizetésre kötelezés feltételeire ugyanis megfelelően alkalmazni kell a kártérítési felelősség szabályait (Ptk. 2:52. §-ának (2) bekezdése), így a Ptk. többek közös károkozására irányadó 6:524. §-ának (1) bekezdését. Eszerint amennyiben a személyiségi jogsérelmet többek közösen idézték elő, a felelősségük a sérelmet szenvedett fél felé egyetemleges. Ez azt jelenti, hogy mind az írásokat nem vitásan elkészítő és továbbküldő I. rendű felperes, mind pedig az azokat az internetre feltöltő esetleges harmadik személy köteles megfizetni az alperes felé az így előidézett személyiségi jogsérelem miatt neki járó teljes sérelemdíjat (Ptk. 6:29. §-ának (1) bekezdése). Az körülmény tehát, ha az általa írt közléseket nem ő, hanem más személy tette ki az internetre, az I. rendű felperes sérelemdíj iránti felelősségét nem érinti.

Az internetre feltöltött 3., 4., 7-11. és 42.) közléseket tartalmazó cikkek így eljuthattak, és az alperes által csatolt e-mailek szerint el is jutottak olyan személyekhez, akik - akár magánemberként, akár közszereplőként - ismerték az alperest vagy hallottak róla. Ez köztudomásúan, azaz külön bizonyítást nem igénylő módon negatívan befolyásolta az alperesről kialakult képet, továbbá magyarázkodási kényszert és szégyenérzetet idézett elő az ő oldalán. Ez az alperes esetében is olyan nem vagyoni hátrányt jelent, amely indokoltá tette sérelemdíj megítélését.

Mindemellett az alperest a 6. és a 44.) közlések folytán szintén érték nem vagyoni sérelmek. Bár e kijelentések csupán korlátozott nyilvánosságot kaptak, hiszen azokat az I. rendű felperes egy periratban tette meg, ezek is alkalmasak voltak az alperes személyének negatív színben történő feltűntetésére, és köztudomásúan a megalázottság érzésével jártak a sérelmet szenvedő fél oldalán, így a sérelemdíj alkalmazását vitán felül szükségessé tették. A korlátozott nyilvánosság miatt ugyanakkor e jogsértések következményei nem voltak annyira súlyosak, mint a 3., 4., 7-11. és 42.) közlések esetében.

Az alperesnek járó sérelemdíj mértékét - az elszenvedett immateriális hátrányok, továbbá a jogsértés ismétlődő és súlyos jellegének értékelése mellett - úgy kellett meghatározni, hogy az igazodjon a kár bekövetkezésekor uralkodó ár- és értékviszonyokhoz, továbbá a hasonló ügyekben kialakult bírói gyakorlathoz. Ennek tükrében az ítéltábla sérelemdíj címén 800 000 Ft megfizetését tartotta indokoltnak, így az I. rendű felperesnek az alperes felé fennálló fizetési kötelezettségét - a jogcím rendelkező részben történő megjelölésének mellőzésével - erre az összegre leszállította, az alperes ezt meghaladó viszontkeresetét pedig elutasította.

IV.

A II. rendű felperessel szemben benyújtott viszontkereset fellebbezéssel érintett része

1.

A II. rendű felperessel szemben jogsértés megállapítása iránt benyújtott viszontkereset

1-2.) kijelentések

Az elsőfokú bíróság - az alperes fellebbezésével ellentétben - szöveghűen idézte e közléseknek a 224. sorszám alatt pontosított viszontkeresetben sérelmezett részét. Helyesen állapította meg továbbá, hogy ezek - az I. rendű felperes által híresztelt, de a II. rendű felperes által megtett - kijelentések nem sértik az alperes személyiségi jogait. Az ítéltábla e döntés indokaival is egyetért, azokat megismételni nem kívánja. A fellebbezés tükrében azt emeli ki, hogy e nyilatkozatok a II. rendű felperes nagyfokú felháborodását fejezik ki azért, mert az alperes szerint indokolatlanul bevonta őt az I. rendű felperessel folytatott közéleti vitába. Az indulatos és éles megfogalmazás tehát ez esetben is funkcióval bír: a II. rendű felperes érzelmeit közvetítette, e célt pedig úgy valósította meg, hogy nem lépte át a közszereplővel szembeni véleménynyilvánítás tág alkotmányos határait. Erre tekintettel az alperes fellebbezése nem volt eredményes.

3.) kijelentés

Az elsőfokú bíróság jogszerűen utasította el az alperes ezen közlésre alapított viszontkeresetét is, az általa kifejtett indokokkal az ítéltábla ez esetben is egyetért. Ezek megismétlése nélkül csak annyit emel ki, hogy e perbeli nyilatkozatával a II. rendű felperes csupán az alperes perben előadott érveiről és tényelőadásáról mondott véleményt, amelyhez - a keresettel történő jogérvényesítés és a viszontkeresettel szembeni védekezés körében - minden joga megvolt, e kijelentéssel tehát a per kereteit nem lépte át. Az a tény pedig, hogy ezt az álláspontját a 3.) közlésben élesen fogalmazta meg, az alperes által a II. rendű felperessel szemben is használt gúnyolódó stílushoz hasonlóan személyiségvédelmet nem alapoz meg, hiszen nem lépi át a közszereplővel szembeni véleménynyilvánítás tág alkotmányos határait. Ezért a viszontkereset ebben a körben sem volt alapos, az alperes fellebbezése tehát nem vezetett eredményre.

4-5.) kijelentések

Nem értett egyet az ítéltábla az elsőfokú ítélet azon rendelkezésével, amely szerint a II. rendű felperes a 4.) közléssel megsértette az alperes személyiségi jogait, az 5.) közlésre alapított viszontkereset elutasítására ugyanakkor jogszerűen került sor.

Ahogy azt az ítéltábla az I. rendű felperessel szemben a 47., 49., 51-53. és 55.) közlések miatt előterjesztett viszontkereset körében már kifejtette: e kijelentéseket a II. felperes - az azokat tartalmazó 83/F/1. alatti beadvány tükrében - egyértelműen arra alapította, hogy az alperes az „Á” című művének 6. oldalán a következőket írta: „Nincs annyi időm, hogy fölösleges köteteket gyártsak. Pénzem sincs annyi. Csak szeretteimtől lopom el mindkettőt.” (idézi a 119. sorszámú beadvány 5. oldala). A II. rendű felperes ezt a kijelentést értelmezte úgy, hogy az alperes a saját állítása szerint is pénzt lopott a hozzátartozóitól.

Kétségtelen tény, hogy az alperes idézett mondatai többféleképpen értelmezhetőek. Az egyik lehetséges értelmezés az, hogy az alperes a „lopás” kifejezést csak átvitt értelemben, szimbolikusan használta és azt kívánta kifejezni, hogy amíg a könyvein

dolgozik, nincs ideje törődni a szeretteivel és megkeresni azt a pénzt, amely a róluk való gondoskodáshoz szükséges. A másik lehetséges értelmezés azonban valóban az, hogy az alperes nemcsak a könyvei megírásához szükséges időt vette el a hozzátartozóitól, hanem eltulajdonította tőlük azt a pénzt is, amely e művek kiadásához kell.

Annak következményeit, hogy egyes mondatai többféleképpen értelmezhetőek, az alperes nem háríthatja át másra, így nem róhatja fel a II. rendű felperesnek, hogy ő ennek a szövegnek az alperes szándékaitól eltérő tartalmat tulajdonított, és ez alapján arra a következtetésre jutott, hogy az alperes a saját állítása szerint is meglopta a hozzátartozóit. Mivel pedig e kijelentések mindegyike az alperes ezen írásán alapul, azok nem minősülhettek ellentétesnek sem az alperes becsületével, sem pedig a jóhírnevével, hiszen a II. rendű felperes mindkét közlésében az alperes saját szavait ismételte meg olyan értelmezésben, amelyre a szöveg lehetőséget adott. Ezért a viszontkeresetet a 4.) közlés tekintetében is el kellett utasítani, így a II. rendű felperes fellebbezése e körben eredményes volt, az alperes pedig alap nélkül fellebbezte meg az 5.) kijelentésre alapított viszontkeresetének elutasítását.

6-7.) kijelentések

Az elsőfokú bíróság a 6.) közlés szövegét pontosan idézte, az általa megállapított tényállást azonban a 7.) kijelentés tekintetében pontosítani kellett, hiszen az így szól: „Ugyanakkor munkaköre és sokrétű elfoglaltsága nem tette lehetővé, hogy bekapcsolódjon férje e területen kifejtett akcióiba. Az alperesnek csak többszöri kérésére, egyetlenegyszer válaszolt, orvosi véleményt is adott (megfogalmazott), mivel az alperes is belekontárkodott a férje egészségi állapotának elemzésébe, nagyothallásának és ekcémájának többszöri értékelésébe. Ezért nem érti a tiltakozását, hogy miért kapott ő is orvosi szakvéleményt esetleges betegségéről vagy kezelésének szükségességéről, mivel az orvosok szerint nemcsak a vesebaj, a magas vérnyomás, a vakbélgyulladás, az orbánc vagy a mumpsz (stb., stb.) normálistól eltérő szimptómája utalhat kezdeti vagy akut betegségre, hanem a paranoiás jellegű (agybéli) jelenségek is. Ezeket ép(p) úgy nem kell szégyellni, mint a hasnyálmirigy-gyulladást és nem kell megsértődni a figyelmeztetésért, különös tekintettel arra, hogy ezt a betegséget az érintettek zöme jól tudja titkolni (gondoljunk csak Sztálinra, Hitlerre, az őrült római császárokra...). Ezt a kérdést nem fenyegetéssel, szócsatával, vádaskodással vagy sérelempénz növelésével lehet kezelni, hanem szakorvosi szűrővizsgálatot kell (a saját érdekében) igénybe venni.”

Az így pontosított tényállásból jól látható, hogy mindkét kijelentés ugyanazt fejezi ki, mint az I. rendű felperes 6-11.) közlései, hiszen a II. rendű felperes is „elmebetegnek” minősítette az alperes személyét. Mindez szükségtelen, indokolatlan és megalázó sértés volt, amelyeknek egy peres eljárásban nem szabad teret engedni, ezek eltűrésére egy közszereplő sem köteles. Az ilyen megfogalmazások - az alperes által az I. rendű felperesre alkalmazott „barom” és „ágytál” kifejezésekhez hasonlóan - annak tükrében sem menthetőek, hogy a II. rendű felperes közléseinek időpontjában az I. rendű felperes és az alperes nyilvános vitája, valamint a peres eljárás - egyre durvuló hangnemben - már hosszú ideje folyt. Ezért az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a 6.) kijelentés tekintetében helybenhagyta, a 7.) közlés vonatkozásában pedig megváltoztatta, és megállapította, hogy az - a 6.) közléshez hasonlóan - szintén sérti az alperes emberi méltóságát.

Összegzés

A II. rendű felperes két bírósági beadványban két jogsértést követett el az alperessel szemben. Mivel mindkét jogsértést a Ptk. hatálybalépése után valósította meg, e jogsértések jogkövetkezményeit a Ptk. alapján kellett megítélni (2013. évi CLXXVII. törvény (Ptké.) 8. §-ának (1) és (2) bekezdései).

2.

A II. rendű felperes ellen sérelemdíj megfizetése iránt benyújtott viszontkereset

Az alperes a Ptk. 2:52. §-a alapján sérelemdíjra tartott igényt. Annak eldöntése során, hogy az alperest megilleti-e, és ha igen, milyen összegű sérelemdíj illeti meg, kiemelt jelentőséggel bírt az, hogy e jogsértésekkel okozati összefüggésben milyen immateriális hátrányokat szenvedett el, hiszen az elsőfokú bíróság érvelésével szemben a személyiségi jogsértés megállapításának nem automatikus következménye a sérelemdíj megítélése, a körülmények bírói mérlegelése adott esetben azt is eredményezheti, hogy a jogsértő nem kötelezhető sérelemdíj megfizetésére (BH2016.241.).

Márpedig az alperest a jogsértések folytán érték nem vagyoni sérelmek. Bár e kijelentések csupán korlátozott nyilvánosságot kaptak, hiszen azokat a II. rendű felperes a peres eljárás során tette meg, ezek is alkalmasak voltak az alperes személyének negatív színben történő feltüntetésére, és köztudomásúan a megalázottság érzésével jártak a sérelmet szenvedő fél oldalán, így a sérelemdíj alkalmazását vitán felül indokoltá tették. A korlátozott nyilvánosság miatt ugyanakkor a jogsértés következményei nem voltak annyira súlyosak, mint az I. rendű felperes interneten közzétett közlései esetén, így alacsonyabb összegű sérelemdíj alkalmazása volt indokolt. Ezért az ítéletábra az alperest megillető sérelemdíjat 200 000 Ft-ban határozta meg, ezt állt ugyanis arányban a jogsértés súlyával és következményeivel, a kár bekövetkezésekor uralkodó ár- és értékviszonyokkal, továbbá a hasonló ügyekben kialakult bírói gyakorlattal. Erre tekintettel a II. rendű felperesnek az alperes felé fennálló fizetési kötelezettségét - a jogcím rendelkező részben történő megjelölésének mellőzésével - 200 000 Ft-ra leszállította, az alperes ezt meghaladó viszontkeresetét pedig elutasította.

V.

Az elsőfokú perköltség és illeték

Az objektív szankciók alkalmazására is kiterjedő személyiségi jogi perekben - a kizárólag pénzben kifejezhető igényekkel kapcsolatos polgári eljárásoktól eltérően - a pernyertesség-pervesztesség arányát nem lehet konkrét számítás alapján levezetni, hanem azt mindig az eset összes körülményei alapján, mérlegeléssel kell megállapítani. Ennek oka az, hogy - noha perértékként a 600 000 Ft-ot meghaladó kártérítésre/sérelemdíjra irányuló követelés tőkeösszegét kell figyelembe venni (EBH1999.94.) - a pernyertesség-pervesztesség arányát nem fejezi ki megfelelően az arányszám, amely a kereseti (viszontkereseti) kérelemben foglalt és a ténylegesen megítélt kártérítés/sérelemdíj összevetéséből adódik. A felek követelése ugyanis olyan objektív szankciók alkalmazására is kiterjed, amelyek meg nem határozható perértékét az előbbiek szerint megállapított pertárgyértékhez nem lehet hozzáadni, enélkül pedig kizárólag az adott ügy körülményeinek egyedi mérlegelése alapján lehet értékelni azt, hogy a felek objektív és szubjektív szankciókra irányuló követelése összességében milyen arányban volt megalapozott.

Ennek tükrében az ítéletábra azt állapította meg, hogy az I. rendű felperes és az alperes, valamint a II. rendű felperes és az alperes egymással szemben előterjesztett

keresetei/viszontkeresetei a megváltoztatott elsőfokú döntés alapján hasonló mértékben vezettek eredményre. Mindezt jól érzékelteti, hogy az I. rendű felperes keresete 25-ből 3 jogsértés, továbbá 3 000 000 Ft-ból 400 000 Ft kárpótlás, az alperes vele szemben előterjesztett viszontkeresete pedig 56-ból 10 jogsértés, továbbá 4 720 000 Ft-ból 800 000 Ft kárpótlás tekintetében volt alapos. A II. rendű felperes keresete ugyanakkor 13-ból 4 jogsértés, továbbá 1 500 000 Ft-ból 400 000 Ft kárpótlás, az alperes vele szemben előterjesztett viszontkeresete pedig 7-ből 2 jogsértés, továbbá 1 200 000 Ft-ból 200 000 Ft kárpótlás tekintetében vezetett eredményre.

Erre tekintettel a felek pernyertességének és pervesztességének aránya mind a keresetek, mind pedig a viszontkeresetek tekintetében azonos volt, ezért az általuk előlegezett - jogi képviselői munkadíjból, valamint fénymásolási és utazási költségekből álló és közel azonos összegű - elsőfokú perköltséget az 1952. évi Pp. 81. §-ának (1) bekezdése alapján maguk viselik.

A feljegyzett kereseti és viszontkereseti illetéket szintén egymás közt egyenlő arányban kötelesek megfizetni az állam részére. Az I. rendű felperes keresete folytán 180 000 Ft illeték került feljegyzésre, amelyből az I. rendű felperes 90 000 Ft-ot, az alperes pedig 90 000 Ft-ot visel. A II. rendű felperes keresete alapján feljegyzett illeték összege 90 000 Ft, amelyből a II. rendű felperesre és az alperesre is 45 000 Ft jut. Az alperes I. rendű felperessel szemben előterjesztett viszontkeresete folytán 283 200 Ft feljegyzett illeték merült fel, amelyből az alperes és az I. rendű felperes is 141 600 Ft-ot visel. A II. rendű felperessel szemben előterjesztett viszontkereset feljegyzett illetéke 72 000 Ft, amelyből az alperesre és a II. rendű felperesre is 36 000 Ft jut. Így az I. rendű felperes 231 600 Ft, a II. rendű felperes 81 000 Ft, az alperes pedig 312 600 Ft feljegyzett illeték állam részére történő megfizetésére köteles (6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdése, 1952. évi Pp. 81. §-ának (1) bekezdése).

A kifejtett okok miatt az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett részét az 1952. évi Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta, és a rendelkező részben írt módon újrászövegezte.

Az I. rendű felperes fellebbezésének perértéke 4 500 000 Ft volt, amelyből a keresetével kapcsolatos fellebbezésre 2 500 000 Ft, a vele szemben előterjesztett viszontkeresetet érintő fellebbezésre pedig 2 000 000 Ft igazodik. A II. rendű felperes fellebbezésének perértéke 1 850 000 Ft volt, amelyből a keresetével kapcsolatos fellebbezésre 1 250 000 Ft, a vele szemben előterjesztett viszontkeresetet érintő fellebbezésre pedig - az objektív szankciókkal kapcsolatos fellebbezési kérelem meg nem határozható fellebbezési pertárgyértéke alapján (EBH1999.94.) - 600 000 Ft jutott. Az alperesnek az I. rendű felperest érintő csatlakozó fellebbezése 1 000 000 Ft perértékkel bírt, amelyből a keresetre - az objektív szankciók miatt - 600 000 Ft, a viszontkeresetre pedig 400 000 Ft jutott. Az alperes II. rendű felperessel kapcsolatos csatlakozó fellebbezésének pertárgyértéke 700 000 Ft-ot tett ki, amelyből a keresetre - az objektív szankciók miatt - 600 000 Ft, a viszontkeresetre pedig 100 000 Ft jutott.

Az I. rendű felperes és az alperes, valamint a II. rendű felperes és az alperes egymással szemben előterjesztett fellebbezései/csatlakozó fellebbezései szintén hasonló mértékben vezettek eredményre. Mindezt jól érzékelteti, hogy a keresetet és a viszontkeresetet is figyelembe véve az I. rendű felperes fellebbezése 42-ből 23 jogsértés, továbbá 4 500 000

Ft-ból 1 200 000 Ft kárpótlás, az alperes vele szemben előterjesztett csatlakozó fellebbezése pedig 27-ből 6 jogsértés, továbbá 900 000 Ft-ból 100 000 Ft kárpótlás tekintetében vezetett eredményre. A keresetet és a viszontkeresetet is figyelembe véve a II. rendű felperes fellebbezése ugyanakkor 7-ből 1 jogsértés, továbbá 1 650 000 Ft-ból 350 000 Ft kárpótlás, az alperes vele szemben előterjesztett viszontkeresete pedig 11-ből 2 jogsértés, továbbá 350 000 Ft-ból 0 Ft kárpótlás tekintetében volt alapos.

Erre tekintettel a felek pernyertességének és pervesztességének aránya mind a fellebbezések, mind pedig a csatlakozó fellebbezések tekintetében azonosnak tekinthető, ezért az általuk előlegezett - jogi képviselői munkadíjból, valamint utazási költségekből álló és közel azonos összegű - másodfokú perköltséget az 1952. évi Pp. 81. §-ának (1) bekezdése alapján szintén maguk viselik.

A feljegyzett fellebbezési és csatlakozó fellebbezési illetéket ugyancsak egymás közt egyenlő arányban kötelesek megfizetni az állam részére. Az I. rendű felperes fellebbezése folytán 360 000 Ft illeték került feljegyzésre, amelyből az I. rendű felperes 180 000 Ft-ot, az alperes pedig 180 000 Ft-ot visel. A II. rendű felperes fellebbezése alapján feljegyzett illeték összege 148 000 Ft, amelyből a II. rendű felperesre és az alperesre is 74 000 Ft jut. Az alperes I. rendű felperessel szemben előterjesztett csatlakozó fellebbezése folytán 40 000 Ft feljegyzett illeték merült fel, amelyből az alperes és az I. rendű felperes is 20 000 Ft-ot visel. A II. rendű felperessel szemben előterjesztett csatlakozó fellebbezés feljegyzett illetéke 27 000 Ft, amelyből az alperesre és a II. rendű felperesre is 13 500 Ft jut. Így az I. rendű felperes 200 000 Ft, a II. rendű felperes 87 500 Ft, az alperes pedig 287 500 Ft feljegyzett illeték állam részére történő megfizetésére köteles (6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdése, 1952. évi Pp. 81. §-ának (1) bekezdése).

Debrecen, 2018. október 2. napján

Dr. Bakó Pál s.k. a tanács elnöke, Dr. Molnár Tibor Tamás s.k. előadó bíró, Dr. Árok Krisztián s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tiszviselő